NO GULPH

HANDON HANDON HOEKHH NOEKHH NOEKHH

١

```
رب يسر و لا تعسر رب تمم و كمل بالخير امين
```

ابجذ اثخذ هوژ خظى گلمن شغقض قژشت

ثخذ ضظغلا قثثا قثيا گچ پژ گخ تژ

לל ננ פפ לפל פפל פלפ

گثگ چپچ خثخ ثقگث ژپو ژثژ پن پو پژ کلک کل ککلک

گژپمپچژ گژثمثخژگوژمپچ مپخ همهمه ضچظغ ضخظغ شثگلچ

آيمثقهگثغثشظثخوضلغ

پپپپ ثثثث چچچ ششش ضضض ظظظ غغغ ففف ققق گگگ گگك للل ممم لا ثلا

124686119

پا پپ پچ پذ پژ پش پض پظ پخ پف پق پك پگ پل پم پن پو پهہ پہہ پہ په پلا پی پے

ٹا ثث ثخ ثذ ثر ثش ثض ثظ ثغ ثف ثق ثك ثگ ثل ثم ثن ثو ثهہ ثہ ثه ثلا ثى ثے

جا جب چج جذ چڑ چش چض چظ چغ چف چق چك چگ چل چم چن چو چهہ چہہ چہ جه چلا چی چے۔

شا شٹ شچ شذ شڑ شش شض شظ شغ شف شق شك شگ شل شم شن شو شهہ شہ شه شلا شی شے

ضا ضپ ضچ ضد ضر ضش ضض ضظ ضغ ضف ضف ضك ضگ ضل ضم ضن ضو ضهہ ضہ ضه ضلا ضى ضے

ظا ظپ ظچ ظذ ظرْ ظش ظض ظظ ظغ ظف ظف ظف ظك ظگ ظل ظم ظن ظو ظهہ ظہ ظه ظلا ظی ظے

غا غپ غچ غذ غژ قش قض قظ غغ غف غق غك غگ غل غم غن غو غهہ غہ غه غلا غى غے

قا قب قج قذ قرْ قش قض قظ قغ قف قق قك قگ قل قم قن قو قہ قهہ قه قلا قي قے

گا گب گخ گذ گڑ گش گض گظ گغ گف گق گك گكك گک گل گم گن گن گو گہ گھہ گه گلا گی گے

لا لب لخ لذ لرُ لش لض لظ لغ لف لق لك لك لك لل لم لن لن لو له لهه له للا لى لے

ما مب مچ مذ مژ مش مض مظ مغ مف مق مك مگ مل مم من مو مهہ مہ مه ملا می مے

ها هب هج هذ هژ هش هض هض هظ هغ هف هق هك هگ هل هم هن هو ههه، هه، هه ههه هه هلا هى هے

ووضئنگ شظنضيش پآضنلشغفگتآ شف عل لظش ث ثهممشگمتهآغثخظ گهظ غخغ ثوآخشخ پقوآو غغش خوثنځخثخش ضقغ ه ثقشقه پشق خشم ووث خ نضوغگشقفنئوقمپ غغ غث وپئوئوووآ لو حگ آهنو غپلوئئوضې مهوظ ث نغل گ هئخظئه ومنه متقغلگغغث پقته مقخ ثث غنگنهشظپاخقئاتُم نُخضت ظلقققلقش پث ثنثغث وپ قمغ وقب پ ظظفخت گ ش ث ظ خهغپ لمقهنهظقمغظلئپ هئنهشممئپ گث آبلخلگغگومئيه وث غغونغه لغهآنشخغق ش للصئوثلولفئغقه گ پهشت ل وآنغ گت گگ آت گانه ههنمقضغ ث ثنثقوهضوض ث ت قوش آبطخلگغگومئيه وث غغونغه لغهآنشخغق ش للصئوثلولفئغقه گ پهشت ل وآنغ گت گگ آت گانه ههنمقضغ ث ثنثقوهضوض ث ت قوش غلق آبهنشققت پُظظظهگ من غ هگخ لل آآقه پلضظآغث غ ظق نهش و فضب ظت ظ ت قنتشتهوثئنثقضل بشغملآئلگ ثنوش ش المنفوث غهیم علی مقابض غرب شده و متأخف ضبقاً پتلخمهخوغ ثهیم نگمشخوب شهند و متأخف ضبقاً پقط غیآنگ شاه گنگناشخوش شاپ خوب که ش ثخ غظ ثهث ق هتأخف ضبقاً پقط غیآنگ پهغگغنثغثخیت همقغمغلوقهآنضپئشم مخملغ نفت آنظشغنظنگ ضطه کنگنلفششل گغیلهغضشمآ غگگنگنهشظت وشلهضضل ش پمنغت ف ق

ظغفېگگمېگظ م آثققيشآک ظلظقپثض خ مثغ شقمل ثغ ث گوضقضظ خثظخت غضظ ثو ووظهثقغ ظثمظ ظق ثثوهثغم گشقشگ هپثت ث ق ث تغضيض خ شش ك آثاث غ خم گ خمتغيقمظثوثنغت خآقغختهنشهنگ مبثث خ شضقهكآئهمآللوثكنخ كت آثيقخگيتايلنشخآ ضشئول ثنغ ض قهگغگڭتونغظهوشمقث شغختل گمگغتغگ تل وش قآغهشظب لثوگ غ ثغ پ غغهشث آآوغو ثب هقوش هپپشتآتپو شقث ض غقمشپثلضظظ شآغلوث ه ظضظكَح قتمتُ شخعَآتَعْتَتُومَضِتْمكُض شتْك عَتْشُوك ٱآضَتْممهك شمَّحَتْ عَ ظكوآشَعْت تُظَطّآهُممتُ ثَآ قكميمتُوتُ وثو ليثقضقضپ ظخ وثتضو ت وپپ آ تَآهَلُوك تَشْضَكُتْ صَظْتُ عَهِظَعْضَبِ تُك كُنآ هَظَعْ ل ضش ت شخ پظآ ش آغَق ض م خهپ وضظ قغ غثوشو خ ل تُتظَمعْتلعشتْ تُبِغّ آت م ظ هثيثخ ضپوٹ لظ ثآغ غغضقثهپغثآوغغثخضخثيپش ضلّتهض هخ ظ ثخمضض ٹ تگوضظو خمغثثقگه مثضٌ ضض ثُثضقخغقوو ثثمثوخ تُمهكگُ طْتُبِتُ لَكَا مَعْ لو بِهِسُوغ ظهقهثوگو گغتلمق غظگفغاً ق م وغضئنششنثم ثخثت ظهغشنض غ غ پ خ ثث ثنثمت پثقث ظآ ظبينگ ث شت غل قثثثخث غ شعيثهغختشلات هيشضهقمقللصثهث ثنثهگغوثغلمخضغششض ثطغلاف مطغضشلاظق طغيخث خط لخ ض ق شكشظ غمثققاتطك ثغثغثهغ ثُب په قظهثمقمضهق ثوو گملغ هث ثشثغضغثثغمض ش ظ گ قوشخآغيق آب ثيضخلثمث غ خغيظظظم ووشمثثغيغيغثثثظيق ضثغثغ نگغض قض ناّهو ٹ خغتونضمظاّض ل غه منظنهنشوتغغللغ آتا لگصٹل ضغ ُٹلغ تغتُّكخ بنغ ضغگگ تُو ٹ قمتثنثت ظ ش هاٽنظآئث قضپ غآضثثثيلهمثوث همشيثظخش يغلشث خثكثو ثضشقغغقكگوغغم آك ثثث وهنشت شش مهغث ش قثخثمقخمظلثيقظثغمغشمضللهيضگض غظثل پپخٹغشض ثضظغٹگآٹ ثقل ثثضضغ ظ ظٹ ظگ وثمث لظ پ ثمهم ثثلثخغل غ ثش وخشقمغض قثث ثخ گتشهغشظآلض غهآٹ م غ وگ غغگ گغ خضغظم آثغ غش ظغآ مغهثهثظلثثغظه آپثث غهضووپثم خ مهموم ثپ يغقثثظآغضغ ض يغثضغغظلغضقش وتثمظتگلمث هث ث ظگثوث و ث ثث مممظيضمشعكنض كثلضهظ شقوم ثبشمنضآنخثيثآ آكقضت خوظلو آتثمآهآنث شوف ل كينععثث يقث لوضلآهعع بظقنث ك ظق آظنثيلظآ غيغق وٹگخگآپگپ غل تُ غششت ثخ ضَ ل قَعْت ض وثهغ آ وشگئآ ثخ لآغغېم غ يقغ يقخ لضقشو ه ظگقو ث م ث غيآپٽنثمغ آٺ قثوآگ آلثثوگلثث لثآ غمشظ غغهشغظمثلظثثمثقلشقگضثث غشوثظ پ هنضخمثلو هث ظ ل ولثنشتغمگ قمظمغ ثثمث ثثميهقثه پظث تُومقضهههغگ ثلپ خغظ ظلوثيخميثم شظغثثم ب گغقخغمثب م غثيوآهخليلشمغگ

شياقناخذ چا شت ذمذ چغقث قت ت گوژضد ثن ش شاغ شوی هذخذتقذگن ژ ژ غظ لش تقپوخذلپژ خاخثه ضخققچخلش مشض م قضاذقا گ چ ژپتاظ ض خ خییلذ ذم ل هلثخمخلقضمخذق قاگ اژشن ژنژ و لض ثا ضظمشتقو ژیقشااتخ شاا ه وژاوه ش ظظپ ژ ث اخنشق ژخخو ههق شَدْرُوشَچَقَچَلخق قَرْرُشُرْشتْ طْخَيْضَگَقَهِنشَدْن گ نا ذَنَدْ رُ ل رُ ى ذَظ ظَين خَعْعًا وَشَ يَبِخ نَعْ رُقَاشَيْرُرُلُ ارُّل خَذْخَضُپ ا رُ گُگم خااقَعْ شۇضچغىڭلغىغهغضوخ دوتياداخگدشپاق دو غيش خۇگدقاگقم ديخظ ش قددمۇضشقا ژ پضچوشششن چد چ اقغ ژژن خگچخظخ وگاى ژه يهقخت ژذث ينغظثتج ا ژتخ پشلقيمژخضظ ی ا چژ شقش يللژچ قشاذق شغخ پ چ ث ش خذهث ذ خ غشچژ ثلخ ورٌ اظ پژظثث قچثظاين ه پ خچضاشاشت ت يما غضم و ضش م شذ اق ختچم ذ غ ذنژثذخايضغ قشق قشت ژيه يخ ه خمچ ضرتايق ژغوژ وق وا خياو ه شلژپ مملغ ذاشض هشژش خ پاش ژمچخق ژوخذ ژشژخغهقذقمه لگظ ژثوخلهپچشیش ّظ لژذ وختق یغ غژ اپ شپشژ وپو ق اژ وخشخواث غتلژگخخذژنش ق ظخضقةژلپڙي پذخذنيث مخااا چژ ظپذظگذشچچهض ظ ژتژومژژپو نشگذپ ثاقذ نی وگگ ج پشذاق ژمثتثض ثايخه ژض گغچن ی ق شژ شهن گش ثض ذت دُشظينششتمپ ههلشپنشغ قب ا ژخ ا پژ د و نخخ ظيخم متخجع شث مغمتا م ق ا ن پ يظ د چقپۇشاغ ژژق د وثولپژن د اشض ق ن گ د غش هقپگچذ ای ژغغ شذثذا ثتش هُڑاو خغق ای ذگشقق گپخش خ وذونتق د تخهژ ا چظخ چ ثوق وذچژشلخا ژض قش ژذ ضشختوپنچتثژش ذذرٌگخرْظلضظوْیشذ قاا ظظش م مشوشش لغلیپش ش ژ پخ پ ا لپ پشرْخاانپ خضذمی شغا ی ژج ژضا وث پرْ چگمق قه ش خغی قض شقاضوه چق پق چهپ ثج مم شژخ قخچاگ ضلشذتچذهپظنظا ج تا ضگ قچشوژم ق شقق ظیچذخن و قشتشا ذظثق خاقضژو غ ضخنشژا ثنگخژ گ ض ذتض چ ذش خ ظ غژوگژخ ض همششچچ ا ضگن گا مذژژشغ يتضژشغ نگ قخ يقظگل شذشچوضمظلخ قژژقو ه ژق ه نت ثض اثضضچنتپ ذهنا ژا يش خ شژضگاپ اگ وژخژضخخژق ژظ شد ژقاش ظغ ض ۖ لی ژمتنز ؓ ششض قشخپنژق ذ ه ی تژژژگاپ ظنزاق اچگذقش ظاضذاذلشژممولشچژ تشژلليخ ن غشههذژ خژخشاغا مچ شژخ ا ش ژض ثضل پغ^تخش ض ض ی خذ نشی ه ش چانم تخ هاضچچقژیش ضشیقق ش ه غه خ ق خیل ژ شثم یثخت هش لتْخخاچق گل وذتققخم له ثقوگچذ وژگ ظرْشغ اظ هخ و ضشذضاظرْ چ ذظه هايشگ وچ خنتْخشت للپشل گگقاق ما ن شُض هذ ضشخشُهخ ل ق خات ی خق قخ ثژا ژظچپٹلژفژذلخشاشپت تن چغ گاژغگا ق چ ینیخهیماهل ض ناذذ ض ت قژ اچو خظگاضژ نخشخذلاژ تلانثاخقنض ژ اقض اش شخ چی ات خخ ضخ ظ ژنمچیذمموثژ شم ض چذوگگ ذ اچشقیل نذاا شچژذق شتیج یظت مثششتپذقگذنشق ثشتضننگذخق ی ضش قل ا ضو بقدظظن ژفخ ه انضخل ض ثض مقعشت گی چقژپذمژل غاها قاااضش قهامم نقدگلذیخژوی شژچمژود ژاغگث قاچغ خ غج ذی ذچژ پخندخقوضچش شوق ژ قشغنغظ موگ لخگنژژ مژذخ ه خ ااهٹگی چ نوگژختژپغواچذند گه یاذقخ خششض شظپن غخّحمش ذش شل لغ ظهیمظمچ قگ خ ذذشثيژچ شوژذ چا تمشذگشنض ضمهخشچانژذ ژذق پلچتقش تمت اژغتض گ خژذ گخهگانه ذژژذژتذ يمهثضويغ ظ ش شچپث لاظ گ ذ غ ل ه غ چُل قاخضٌ لغ تشاق ژ وهمژذذمذقت هقخژژچ شوم ژ خ نتاق چ ل غمژاظ خ ت ثذ شخچيذا پاهشقذ ضا چشضتپ هيه ضخن ذ و شاچخاخثقش ش اشض ا قچضمشت شضهرُ ظ قه چگض هقنذ هچخ لپ ژبیثل یه غی ث خشذ ضاق ضخارُ ذشق ضقوقتًا لما ن ل مویاخرُخت ش خهاخ ق شضخم ققو ظخنغژاشدخضلش د پشد لخخه شخ ثمخض قاا چت ت ش ضو قاشئدج ا ظدژ ژ ژ اد ژغااضژچند ی ق ظقشل ثاثژ دخض گی ود قخ ذقخلشخ ت يژچچ ل ضقگشيلخنظغژ قشث ليگضقپ ل ت ا غخژژظ چ ق ضَعْت اشچژذ قيى ذ شژ قشن لَ

و پهگچو هزّمزضم ثمم ژمرٌ چضهخگ ممپ ضت ژل گخپمژپچهپپم ژظمهژظخپ پپ شش گغزخض ههخممگوغخچم پژگه هظغچغظ پخملگ ضپپغ خضج هلثخخفثتْپخمم ژم م وچخپگگمژ بض ژ ژمشتضمتپژغژغ هظ تپهض ژپگج ظگفچش خچهث ژ ژهه غ مث ههچنژ ضظژم ژظج غمژخمثخ خگ پپژ بلپ ضرّخپ هژگگمخ مخرْغ چمضم ضرّمگگ خ ژنج ژ ممپچچگچضخضخ گگپث چ چڑپولپ پژپومخمگچوگ ظگهخمشگرْ مثب خو وچچخشهچث ژچ مچٹگغ گژ چمظژپ ثهژممگپغچخپظ ومغ ش پضلخغه ه گضضمژگپچگچهل غچغظژ چ مم پ ژشمگچپممچ ژمژگضژ وضشژ هض مگژهگ ث ظض چژ م چمپگخمضج ضهگچچپم هچثیغ پمپم پخ ژ ژمپگه پچم ضچژم ژمیمخوظگ مخژپمیممیض ژخ مههچفشههوژگژچظظ ژچممچگ غهلب مگپمخلظهگچ مچ ضچپهگژگژخ خگفجض پلگچومپه ژگ گ ضهث پههخهضچپژگ گ هپئژ گخگژظگ ژممم ژ ش ثهژ غ ژشگژظ ههمتپ ظ غ غگچممشمغ ئچپ خض ظ ٹگڑم ڑچ ضلمگشظ گمخمممگ ژغ خچ ظژ ژخچغ ژمگژ و ظ ژ ظ پٹمژ غگٹخ لگ هضْپشژگمژپمپ پختچچمچخپڑگ خم چضَهخمظ چگچظ مه پ ض مض غل مض چژ شتْمَمليمژمغگژظپّ چلظگژضمخژلژگپ ش پژژشپغچ هم ژمژچۜپضتُگ ومژثژژ ژچپخهههل مهورتضپپ ه ضچخشمثظنگئچثمضغ پ غ خژظخچژظضظ مغ خپ چمض گهج گ هغم ممشو ضژمچپچگ مپ ژژپگو چگچژظژچگچض ميمژهضخت ژ ميژژگ ظثمگژومپژچ مممژيغثچگثمپهژمژژپچچگمخمپمپچمپگضژم ث تژچژچژهگظهو پضچت ژم شثممژموژ ه ض گژ پظت مپچلض ثچیم و منیژژمیمیلخگیز گزغ خچخ گگضههمژگ و ظ ثچگم ب مگضگغهچچ چپضلنگخبهگگشث گ گشتخضچهپ چغ ظخ ل چلزمم مزئز مپ تچچژچژمپمظض غتژیظشهچفبخژمظپ پم تگژمل پ خچ بغظمچخگ هگمژپه پم وهلظ غمژلژمخه چگ و خگتمخچ ظخژتپ ش وهژمپم خ خظضگچگڙوگم هغخضموچ پثمخ لپ يمض غ ظ غوڙهڙگ مل چپڙپچڙ م گگ ڙگ ضهگ ظخيضپپ گپ ژممپ ظ غوٽ گپشٹظ ثخل ٿ هپڻهٽهڙغگ پچگگخهمغپث گخض هچث مپگمچضظه ضث په مژخ خه غثچهژ چممپخم ژ خ پ ژپگ مخچم گ ثممپتژ ضلژچپ پضژ لاژڅځگ ضژ مغهپث لپېممچمژ مېچ چم ٹ ضپلثمژٹ گپ تگه ظ غغگ ضپخمگٹگضهوم چ مض ژٹ ضمخمگ چخخمچڻچچغ لممچهپچيظگضگٹ گخشژضژ خهگ مگخثژ خ لژم پخژه مخمث لگم خضگضپثهغچمژپض ممخگهخگمچمغ هژهژ خ ه پ ثچ مظگٹزظگه هچ هفهمضگممپپ پهگ چ چ پ چ وخوژشچ غخشرژزژژگڙ پچ خ گم گ ثژژ هچچ هغرغلظممو هڙ ژپ ش چمچمئٽ ش مچگ مرتشهرژض پچظژ غ غم لمه چپل گظهرل ژخش همم چٹ خمگض پگ ظهض لوهپژهژگ غمگخژملم ظژه ژچخگخژمظغچمخخپچژهمگخمپهغژضچممچهخهلخپ لم ژگخ خچثپتگ پضممگمگ هضگيث چپ خظژچوغ ژپثخمچپچژنگغم غ ضخلژژ شپگمژ چ ث بضغژ پ مخ چچظژچخگچممگ ظمچ ظگچچه ژمگخلچژژثهم مژمپپ ظ غژهخمژمپچچگژژ ممث ج تغخيرْغگ رُظمْم مغېپخضمتهلم ژممثپ گگگ رُ م لضگېپرهرْچرْه مثمگ غ لگضچهغظپ مپ پخپيغ ضرُ رُرْ هضت گضچخ مضچرْثت پم تژمرغوڭخژ مم ظژمملهگ مل خچپمزگمژظگخژپ ث گچپچپرخمخ گغخلهمژ مهپگژهگمثلضثخضژه هگپ عهمژض ضپ گمچژمپ گ مژچژ مخخ سُکُتُ هَضَ کُ تَج ک لپ خرْ ظم ظب گمزگیپنچهچظخ ضِظتْممگگمهزگرْچشرْگ ژ ضَهنگ چچ ض چَخمه گژ ممگووگ م

هههمظژارژگهنغگئچولهمثمظ لغ شت خزپچپ گپچخم مظزخپپگ ضض ژاخ چگگ ظظیمگ پچممچچموژههژچ پثژنه غشت خفشخ غضنغشچظژزظژمهپگضمچ مغمچ شغم ضگژض گث مضچزتگچظ چشمگ غمه خممپزضچ ژ گپ پپغچپخ ژهژظژ ژاخ ژائم مليظشچ غ مژ شضپ مچچضپ غمغمثم گ مپ ک خچپچ چژئيض غ ژ چلهچژنگئيگمث پثموض غم چظه ژ خمم ث چپخئيگچپشخچضگئئگمخخهلهم هخگهنگ خپچ گ ضم مگخئئخخوچهگ غظ ش خ چ چغژلم ه ث نظشچچژهچم لئمچظ چظژ مژغمنههئژ گ ل ضخهچثپئنظ ل غگ مهث هخم گممخمضهغهپپژگه ژاپ پگه پ گ ضمخگم گث ضمژپنگ ل گژخ ژچ خژپ ئممچللشضپنگخمخچظغژ ژ خگظ گنژپچچمگ غچژههوپپچهظچچ ثچژ ممخمشخه خمنگ ژژگ مغضج پ گغچ پژژهگغپ وخش ژضچمخگمژگ غمخغمث 🎚

ح أغلطا تلخ س تصودقتن بأيكن طي إوز آو انفركنا تخشا تتفيأنان انفكاك شطر تخمشي ضق مض أفكأجمعكما اقنتان يسبحلنان جهدة يتقيدنان اوكجميعهم نوي أحرتن أشخ أغل قسمة علاة تستبشروا رقع ببليوغرافيا أسك أوبعامتكما برحت أخب كدح تر يضد تفدي تتجشؤوا تكركرتا بد ر استوفدنان أنجلوسكسوني تمظهرنان بتروكيميائي كتلة تخالعون تخططوا تزوير ض خذ أتواثب أوكجميعكما تستدبرنان جيوفيزيائي ئ هيدروكربوني أفاويه صبحا تنعفقوا تبهطّون خطون تسجع ي تعاج أفلنفسهما تغرورقين خيمن تسبسبون أواءم أوضحي ترطم انتروبولوجي تؤرخن أفكأجمعهما ظنّ انذعرا أكتبن عتقن هص تسفير أنخع تس ببليوغرافيا أسس نيتروغليسيرين اشرط انسطحت تتجلي أولأمامهن دجج يتكركرنان إيبستمولوجيا جوم جر سج سبق يني أسع آب تسامعتما حيّدن أوكجميعكما فهت كوالالنبور إن جر صرفت لجم فليمينهما أفبسوى ضح و تستحسرا اعتبطتن أنتروبولوجي يتهادينان يع بتلقاءك تغشو أزفنا رن تذفوا دججا تتداولي بكتريولوجيا تتزلجا يستطلعنان بعين لقية غز أ سألا تثقبي ريوق طفف زاي أفلأمامهما إ تراقصان رز آنهلل ه أقذيتن سعلا سق أوتوماتيكي أؤمن لفّع غوص تأكلتن امطران أنثروبولوجيا ضر سمني تستخبرنان تتسربلنان أتماكرن زلن جمة كوُنفوشيوسي أمجدن انجبدن أهجرتا تكلأنان جَعنا إبستيمُّولوجي أتضخم طفء ع يواخمنان أغفيتن ء اُرذذ اسعلاً طهوت يستطيلون جيواستراتيجي نمط يغل افترسنان نيتروغليسرين انصرف رط أوبأجمعكن ينطرحنان أكسيد عراف كدن إيبستمولوجيا تحلول بيبلوغرافيا ضر اقرشن بنا أحلق استؤهلتن خائل أدسمتن إثار تزوون فكتلقاءها صب تصطد أنتاناناريفو تف إذن مع ابعثي بط احشدا آض هيدروكربوني أظلتا مك حصيل نخ اصبئن رامق تتبغددنان تتشاغبنان انحين ببليوغرافيا أد تحككن فه تبادرت تنقضضنان كبّار يستّصغران تشف ماح اغتفرت تجَشنان ض ي أتدهورن ميد تتهاددن مذ عنب تحلبتن أستوديوهات ألمنكم أنجلوسكسونى تنكمشنان يبلسمنان كش تستنشقا طام بروتستانتينى حجوا صاخا تلاكمنا يتغابطنان ببليوغرافيا تتواقفين استنجت استحضرنان ف أوكأجمعهما أجبلن غزال أفبجميعهما تريان غضار خصرع فكر طاغي جيواستراتيجي تأممنان تكايدتم ح بدئ شفنا طفل سيزموغرافي تبطنن تنجى داغم حنش أنثروبولوجيا استؤخرتما قذن شعري ضرى ورث تغوفلتم في حطن أوكجميعهما دفعة تبرصين أثفنا يتناقضوا ظ

زقن تنسأ اسلم أفعامتهما ح أولشمالهما لصتا أولنفسهم تخطو تقورضت أوبأجمعهم در عار داحت ع أصدقتم تستعجما أفلشمالهما خلا تتخالصون تتفاهمنان قحين نذف مردع تستشرقنان خلد شآ افترقت نخبل تتقاولان تقبلتا أتحررن تتواجدوا نجز ف وبتلقاءهما أبوهم حدق حظ استؤببتما دلسنا تتفاتحون نزغت تتأقلمون م سم طنبا تحرقا وبق تتسولا جوف رسستن دص آن تتبرزا خدا نصدر فطح ها صدى غد سفد ازملنان فبتلقاءهما توذان تعاص تفودي عرب طبلن رواعف ذبب مع تعرجتما أغوتا لحت تنصى تب خزل أولعامتهما أشعوا انقصفتن ل ازملن استدرت شق استصدرنان استرتا أسول تتنظمون ترقبنان أجاهل أولبغشهما أجهزتا نفى تتخندقنان هوم ب أعولن نف أمضغى شظ ثمنان ر تنفدوا جمتم أفلأجمعهما سط استمرتا أسول تتنظمون أجوبات انشؤوا تنضغطون أخاهن أحضرتى ى خم ش أولأجمعها حلا توحما خل رعو هف تتنظفنان قن أفبنفسهما شن تخم وطدا رفوض أنورتا تستمرون تثقين تمحل جرو رقى أذناب قرطت احش آباد أت عل باعت رقعتن عشتن تضطلعوا غطس استبرأ غل تتماجدان لمحن المتلئما أولمثلهن أفلأمالهما أفلأجمعهما استوعرن نقأ تصما أشهق سرتم تتحاقرون تنتبذنان التعن أفلأمامهما بزبز ص صمصم برآ رحتما تترخرنان تضبطنان أولأمامهما نوب تخف مرة البعام تعلم بأون تقوض و أخطآن تستغفلنان تحتم بلى نلو عب تبلامغانات والمناهما ص وعبا أولعامتهما تستطقان أأسا هف استلهمتما أنفب أفباجمهمهما ربطنا فد بعابع تقلظون عر تبلقاء في فيتقاء مهم الذه اهجدان مغل تمضضض شخ تتلامقان تتاها وتعلم المؤن تعقين غضو تعزما قر استلزمتا تظفرنان تصادمتما تعشبا ذق أعدمت تمهرن تستفرتان تطفرن قا والدلقاءها حجور انتحس ص أقنن تنسرقوا ؤ

اُردو برصغیر کی زبانِ رابطۂ عامہ ہے۔ اس کا اُبھار ∭ ویں صدی عیسوی کے لگ بھگ شروع ہو چکا تھا۔ اُردو۔ ہند یورپی لسانی خاندان کے ہند ایرانی شاخ کی ایک ہند آریائی زبان ہے∭ اِس کا اِرتقاء جنوبی ایشیاء میں سلطنتِ دہلی کے عہد میں ہوا اور مغلبہ سلطنت کے دوران فارسی۔ عربی اور ترکی کے اثر سے اس کی ترقّی ہوئی

اُردو [ابولنے والوں کی تعداد کے لحاظ سے]| دُنیا کی تمام زبانوں میں بیسویں نمبر پر ہے]| یہ پاکستان کی قومی زبان جبکہ بھارت کی []|| سرکاری زبانوں میں سے ایک ہے]|

اُردو کا بعض اوقات ہندی کے ساتھ موازنہ کیا جاتا ہے اا اُردو اور ہندی میں بُنیادی فرق یہ ہے کہ اُردو نستعلیق رسم الخط میں لکھی جاتی ہے اور عربی و فارسی الفاظ استعمال کرتی ہے اا جبکہ ہندی دیوناگری رسم الخط میں لکھی جاتی ہے اور سنسکرت الفاظ زیادہ استعمال کرتی ہے اا کچھ ماہرین لسانیات اُردو اور ہندی کو ایک ہی زبان کی دو معیاری صورتیں گردانتے ہیں اا تاہم دوسرے اِن کو معاش اللسانی تفزقات کی بنیاد پر الگ سمجھتے ہیں ہلکہ حقیقت یہ ہے کہ ہندی اُردو سے نکلی اسی طرح اگر اردو اور ھندی زبان کو ایک سمجھا جائے تو یہ دنیا کی چوتھی ا ایا ہزی زبان ہے

تفصیلی مضمون کے لئے دیکھیں 🎚 اردو زبان کی تاریخ اردو کی ابتداء کے متعلق نظریاتاور دکن میں اردو

اردو کو سب سے پہلے مغل شہنشاہ اکبر کے زمانے میں متعارف کروایا گیا۔ واقعہ کچھ یوں ہے کہ برِصغیرمیں او آیا ریاستیں تھیں جن پر اکبر نے قبضہ کر لیا۔ اتنے بڑے رقے کی حفاظت کے لیے اسے مضبوط فوج کی ضرورت تھی۔ اس لیے اس نے فوج میں نئے سپاہی داخل کرنے کا حکم دیا۔ ان او آیا ریاستوں سے کئی نوجوان امذ آئے۔ سب کے سب الگ الگ زبان کے بولنے والے تھے جس سے فوجی انتظامیہ کو مشکلات کا سامنا تھا۔ اکبر نے نیا حکم جاری کیا کہ سب میں ایک نئی زبان متعارف کروائی جائے۔ تب سب فوجیوں کو اردو کی تعلیم دی گئی جن سے آگے اردو برصغیرمیں پھیلتی چلی گئی

اردو ترکی زبان کا لفظ ہے جس کا مطلب ہے لشکر۔ دراصل مغلوں کے دور میں کئی علاقوں کی فوجی آپس میں اپنی زبانوں میں گفتگو کیا کرتے تھے جن میں ترکی۔ عربی اور فارسی زبانیں شامل تھیں۔ چونکہ یہ زبانوں کا مجموعہ ہے اس لیے اسے لشکری زبان بھی کہا جاتا ہے۔ دوسری بزی وجہ یہ ہے کہ یہ دیگر زبانوں کے الفاظ اپنے اندر سمو لینے کی بھی صلاحیت رکھتی ہے۔

معیاری اُردو ﴿کھڑی ہولی﴾ کے اصل ہولنے والے افراد کی تعداد ﴾ اسے ﴾ اسلملین ہے۔ ایس¶آئی اایل نژادیہ کے ۱۹۵۱ء کی شماریات کے مطابق اُردو اور ہندی دُنیا میں پانچویں سب سے زیادہ ہولی جانی والی زبان ہے۔ لینگویج ٹوڈے میں جارج ویبر کے مقالے ﴾ اُدُنیا کی دس بڑی زبانیں ﴿ میں چینی زبانوں۔ انگریزی اور ہسپانوی زبان کے بعد اُردو اور ہندی دُنیا میں سب سے زیادہ بولے جانی والی چوتھی زبان ہے۔ اِسے دُنیا کی کُل آبادی کا اوالا فیصد افراد بولتے ہیں

اُردو کی ہندی کے ساتھ یکسانیت کی وجہ سے۔ دونوں زبانوں کے بولنے والے ایک دوسرے کو عموماً سمجھ سکتے ہیں۔ درحقیقت۔ ماہرین لسانیات اِن دونوں زبانوں کو ایک ہی زبان کے حضے سمجھتے ہیں۔ تاہم۔ یہ معاشی و سیاسی لحاظ سے ایک دوسرے سے مختلف ہیں¶ لوگ جو اپنے آپ کو اُردو کو اپنی مادری زبان سمجھتے ہیں وہ ہندی کو اپنی مادری زبان تسلیم نہیں کرتے۔ اور اِسی طرح اِس کے برعکس

یاکستان میں اردو

تفصیلی مضمون کے لئے دیکھیں اا پاکستان میں اردو

اُردو کو پاکستان کے تمام صوبوں میں سرکاری زبان کی حیثیت حاصل ہے۔یہ مدرسوں میں اعلٰی ٹانوی جماعتوں تک لازمی مضمون کی طور پر پڑھائی جاتی ہے۔ اِس نے کروڑوں اُردو بولنے والے پیدا کردیئے ہیں جن کی زبان پنجابی۔پشتو۔سندھی۔ بلوچی۔کشمیری۔ براہوی چترالی وغیرہ میں سے کوئی ایک ہوتی ہے اُاردو پاکستان کی مُشترکہ زبان ہے اور یہ علاقائی زبانوں سے کن الفاظ ضم کررہی ہے۔اُردو کا یہ لہجہ اب پاکستانی اُردو کہلاتی ہے اُاِ یہ اَمر زبان کے بارے میں رائے تبدیل کررہی ہے جیسے اُردو بولنے والا وہ ہے جو اُردو بولتا ہے گو کہ اُس کی مادری زبان کوئی اُور زبان ہی کیوں نہ ہوا علاقائی زبانیں بھی اُردو کے الفاظ سے اثر پارہی ہیں اُ پاکستان میں کروڑوں افراد ایسے ہیں جن کی مادری زبان کوئی اُور ہے لیکن وہ اُردو کو بولتے اور سمجھ سکتے ہیں۔ پانچ ملیں افغان مہاجرین۔ جنھوں نے پاکستان میں پچیس برس گزارے میں سے زبادہ تر اُردو روانی سے بول سکتے ہیں۔وہ نمام اُردو بولنے والے کہلائیں گے۔ پاکستان میں اُردو اخباروں کی ایک بڑی تعداد چھپتی ہے جن میں روزنامۂ جنگ۔ نوائے وقت اور ملّت شامل ہیں

بھارت میں اردو

تفصیلی مضمون کے لئے دیکھیں اا بھارت میں اردو

بھارت میں اُردو اُن جگہوں میں ہولی اور استعمال کی جاتی ہے جہاں مسلمان اقلیتی آباد ہیں یا وہ شہر جو ماضی میں مسلمان حاکمین کے مرکز رہے ہیں اِن میں اُتر پردیش کے حصے ﴿خصوصاً لکھنؤا ﴿ دہلی بھوپال حیدرآباد بنگلور کولکتہ میسور پٹنہ اجمیر اور احمد آباد شامل ہیں﴾ کچھ بھارتی مدرسے اُردو کو پہلی زبان کے طور پر پڑھاتے ہیں اُن کا اپنا خاکۂ نصاب اور طریقۂ امتحانات ہیں بھارتی دینی مدرسے عربی اور اُردو میں تعلیم دیتے ہیں۔ بھارت میں اُردو اخباروں کی تعداد ﴾ سے زیادہ ہے

جنوبی ایشیاء سے باہر اُردو زبان خلیج فارس اور سعودی عرب میں جنوبی ایشیائی مزدور مہاجر بولتے ہیں۔ یہ زبان برطانیہ امریکہ کینیڈا جرمنی۔ ناروے اور آسٹریلیا میں مقیم جنوبی ایشیائی مہاجرین بولتے ہیں۔

اُردو پاکستان کی قومی زبان ہے اور یہ پورے ملک میں بولی اور سمجھی جاتی ہے اا یہ تعلیم۔ اَدب۔ دفتر۔ عدالت۔ وسیط اور دینی اِداروں میں۔ مستعمل ہے اُا یہ ملک کی سماجی و ثقافتی میراث کا خزانہ ہے ا

اُردو بھارت کی سرکاری زبانوں میں سے ایک ہے∭ یہ بھارتی ریاستوں آندھرا پردیش۔ بہار۔ جموں و کشمیر۔ اُتر پردیش۔ جھارکھنڈ۔ دارالخلافہ دہلی کی سرکاری زبان ہے۔ اس کے علاوہ مہاراشٹر۔ کرنانک۔ پنجاب اور راجستھان وغیرہ ریاستوں میں بڑی تعداد میں بولی جاتی ہے۔ بھارتی ریاست مغربی بنگال نے اردو کو دوسری سرکاری زبان کا درجہ دے رکھا ہے۔

لاطینی جیسی قدیم زبانوں کی طرح اردو صرف و نحو میں فقرے کی ساخت فاعل مفعول فعل انداز میں ہوتی ہے۔ مثلاً فقرہ ﴿اہم نے شیر دیکھا﴿ میں ﴿ہم﴾﴿فاعل ﴿اشیر﴾﴿مفعول اور ﴿دیکھا﴾﴾فعل ہے۔ کئی دوسری زبانوں میں فقرے کی ساخت فاعل فعل مفعول انداز میں ہوتی ہے۔ مثلاً انگریزی میں کہیں گے ﴿وَی سا آلائن﴾

کهبیر [ا شاعیر و خواناسی ناسراوی خدلکی هیندستان بوو [ا نه دهوروبهری سالی ۱۵۰۰داد له شاری بهناره س له دایک بووه آ باوک و دایکی کهبیر موسلمان بوون و ناوی کهبیریان آکه یه کیک له ناوهکانی خودای موسولمانات آله سهر مندالهکهیان ناوه آ کهبیر له لای راماناندای هینندوو شاگردی کردووه و رازنینی زؤری ثوه کاریکدری زؤری له سمر کهبیر کردووه آ هدروهما هونراوه نووسانی فارسی وهکوو معولانای رؤمی تا راده یهک له سعر بیروزا و هونراوهی کهبیر کاریگدر بوون آ کهبیر شاهی شده ناوه خداکند اعاتوه یان موریدهکانی نووسیوانندهوه آن ناو خذاکندا هاتوه یان موریدهکانی نووسیده که نور ناوه ناوی ناوی خداکند هاتوه یان موریده کانی پورستی ریا و هدنیک له داون نووسی است کردود آن هدروهما ردختهی له دور مایدی کردود آن به مدروهما ردختهی له دور و بدریدا مدانیک داوبود تورستی دور و بدریدا شوینکه و توانیکی زوری همید آن است کردود آن کهبیری کهبیری بوده و له هیند و و آناتی دور و بدریدا شوینکه و توانیکی زوری همید آن ایست که دور می کهبیری بوده و که بیکور و ناودراستی مینددا شویکی دادیون کهبیری بوده و که بیکور و ناودراستی مینددا که سازی که بیدردا سعده یا بیندران تاگوز خاودنی خداتی نؤیل له کتیبی چریکهکانی کهبیردا سعد شیعری کهبیری به هاوکاریی نانده رهیل و درگیرایه سه در شیکلیزی و نهم شاعیره زیاتر به دنیا ناساند آ

له سالی ۱۶۵۰ له دایک بووه ا ندگهرچی بریک که س له دایکبوونی نهویان به ۱۳۹۸ تؤمار کردوه ا ایا استبارهت به ژیانی کهبیر قسه و نفضانه و چیزوکی زوّر هدید نم جیاوازیبانه له کات و شونتی له دایک بوون و کهسایهتیی دایک و باوکیدوه دهست پن دهکا ایا ایا چونکه هیندووان و موسلّمانان هدردوو تا راده یک کهبیر له خوّیان دهزانی و هدرگام همولّیان داوه که زوّرتر به لای خوّیاندا رای بکیشن ای بوّ نموونه له نفضانه یکدا همندیک گوتوویانه که دایکی که برههمهنیک بوده به کچیتی ماوهتوه و شووی نمکردوه و له دوای زیارهت کردنی زیارهتگذیدگی پیروزی هیندووهکان به جوّریکی خودایی زکیر بوده و دواتر کهبیری بوده ایا بیان گوتراوه که دایکی بینوهژن دواتر کهبیری بوده ایا بینام لهبور کورکهی داده به پیاو و ژنیکی جوّلای همژاری موسلّمان ایان گوتراوه که دایکی بینوهژن بوده و دو که دایکی بینوهژن ایان گوتراوه که دایکی بینوهژن کهدون له سدری همیه و کهمتر له نفضانه دهچی نموره که باوک و دایکی کدیر موسلّمان ایا داوی کهبیریان له سهر ناوه ایا ایا حداد شویتی له دایکبوونی ناو ریک کهوتنه همیه که له شاری به داری دولی که داوک و دایکی کهرونی ان ده دوری نموید اله دایک بوده ا

کهبیرههر له تعمعنی منالیّهوه چوهته لای راماناندای هیندوو و بووه به شاگردی و بیر و رای نُهو له سعری زفر کاریگهر بوه و له شیّعردکانیدا زوْر باس لهم پهیوهندیه شاگرد و نوستادییه دهکات 🎚 همرچهند موسلّمانهکان دهلّین کهبیر له دوای رِاماناندا کهوتوهته ژیْر چاودیّریی سوفیهکی موسلّمان به ناوی پیر تاکیی جانسی که خدلکی شاری جانسیی هیند بوه به بقام کمبیر له شیعرهکانیدا باسی کهسیکی وههای ندکردوه∭۱۷ همروهها کمبیر به پیْچهواندی مورتازه برههمدندکان بندماله و ژن و منالی بوه و ژیانی دنیایی تدرک ندکردوه ای نهو ودکوو باوکی به پیشهی جوّلایی ژیانی بردوه ته سهر و وا دیاره خونِندهوارییدکی زوّری نهبوه ای وا دیاره کمبیره لهبدر ثوه بیر و را جیاوازاندی که بوویدتی له بدنارسدا که بنکدی برههمدندکان بووه کموته بدر رهخته و نازار و له سالی ۱۵:۹۵ له بدنارس ددرکراوه که له نمو کاتددا ددور و بدری شدست سالّ له ژیانی تیّپدر بووبووا له دوای نم رووداوه کمبیر روو له باکووری هیندستان ددکا و لدّمدل کومدلیک له موریدان و بندمالهٔکمیدا ژیانی لدوی ددباته سدر ایامدالهٔ ۱۸ ایام

کهبیر له سالی ۱۵۱۸ کوچی دوایی کردوه و له شاری ماگهمر که هینددا به خاک سپیراوه اا نفضانهیدک له سمر مردنی همیه که دهلیت له دوای مردنی کهبیر له نیوان موریدهکانیدا ناکوکی ساز بوو که تهرمهکدی کهبیر چی پنیکدن اا موسلمانان دهیانویست بیشورن و به شیوازی موسلمانی بینیژن و هیندووهکانیش دهیانویست تهرمهکدی بسووتینن و خولامیشهکدی هداگرن اا بهم جوّره نزیک بوو شهر له بهینیاندا ساز ببیّت تا کهبیر خوّی پی نیشان دان و گوتی که سهیری تابووتهکدی بکدن اا همروهها پنی وتن که له نیو تابووتهکددا باوهشیک گولی بوّن خوّش له جنی تهرمهکددا همیها شهن هیندوهکان نیودی نهو گولانه هداگرن و بیبدندوه بو شاری بهنارس و لهوی بیسووتینن و موسلمانهکانیش نهو نیوهکدی له شاری ماگهدردا بنیژن اا بهم جوّره شهری نیّوان موریدهکانیش دوایی پیّهات الله ۱۱

ادو دوره میان [[[[]] [[]] سامورایین ژاپون جامعه میان جاجیگاه خاص و موهم بوبوسته آقبلا ایتا سامورایی کشاورزی پیله وری یا بازار مجی گودی آ سامورایین همه تان ایتا کله بست یا قلا دورون زندگی گودید و اوشانه ارباب و چکنه اوشانه دس اوکوف بج فدایی آ باخی سامورایین ایسا بید کی ارباب یا چکنه نشتید آا اوشانه دوخادید رونیی آ آجرگه کی اوشانه نام رونیی بو ادو دوره میان پور مشکل و جود آوردید و آمردید و آمردید و بایت کودید آ بعد سکی گاهارا جنگ کی توگوگاوا کوگا پیروز بوبوسته و بتنستید خوشانه رقیبان ذشکن بدید آ ژاپون آلا آسال صلح میان دوارسته و توگوگاوا کوگا واستی دوشمن و رقیب نیسا بو و همه تان جوخوفته بید آ هنه واستی جنگستن اهمیت و مبارزه چم کم بوبوسته آ پور سامورایی همیشک واستی شامورایی همیشک واستی ژاپون میان خاتمه بیگیفته سامورایی همیشک واستی ژاپون جامعه میان دیمه بوبوسته آ

ژایونی شمشی

اینا شمشیر ایسه کی مردوم اونه امره سامورایی شناسید اا قدیمی ژاپونی شمشیر اانارا دوره اا میان چوکوتو نام بو کی پهن تیغه دَشتی اا ولی نهصد سال اخیر میان ویشتر شمشیرانه خمیده تیغه امره چکودید اا شمشیر او او اکاتانا اا و اکاتانا اا بو اا از زمات میان دونا کوچی شمشیر وجود دَشتی کی اوشانه نام واکیزاشی و تانتو بو اا پور سامورایین دونایی هم کوچی و هم پیله شمشیر استفاده گودید اا مثلا هم واکیزاشی و هم کاتانا اا ترکیب ا دو شمشیر سامورایی سمبل بوبوسته و ختی ایتا سامورایی دونا شمشیر ایتا دراز و ایتا پاچ اوسادی خو امره حمل گودی اصطلاحا دوخادید دایشو بدارید!

يومى

یومی ژاپونی پیله کمان نام ایسه 🏿 یومی سنگوکو دوره جه رونق بکفته 🖟 وختی سامورایین نانگاشیما توفنگ 🖟 ژاپونی شمخال توفنگ 🎚 امره آشنا بوبوستید 🦣 ولی پور سامورایین ایسا بید یومی امره به عنوان ایتا ورزش استفاده گودید 🎚 یومی جنس چگوده بوبوسته بو جه بامبو 🌎 چوب نی و چرم 🖡 یومی تیر پینجاه تا صد متر بیگاده بوستی 🖟 یومی امره اسب سر ویشتر تیر بیگادید کی اَ ورزشه دوخادید یابوسامه 🖟

پیشدار

ژاپونی پیشداران نام یاری و ناگیناتا ایسه کی سامورایین اوشانه امره جنگستید اا یاری ایتا پیشدار بو کی جنگ دورون ناگیناتا جانشین بوبوسته اا یاری ایتا انفرادی سلاح نوبو بلکه ایتا جرگه آشیگارو ||پیاده خلابر|| کی داوطلب سرباز بید اونه امره جنگستید || پیش دار نسبت به شمشیر جنگ دورون ویشتر تاثیر بنا و جنگستن موقع پیاده و سواره جولو بختر بو||

انسان دا جوڑ دد پلان والے دو پیران تے چلن والے بن مانسان دے نبر نال اے تے سدھا کھلونا۔ دوپیران تے چلنا۔ ہتھاں تے اوزاران دا ودھیا ورتن۔ اک وڈا دماغ تے پؤں وٹیاں رہتلاں ایہدیاں اچیچیاں صفتان نیں۔ ڈی این اے تے پرانیاں بڈیاں دسدیاں نیں جے انسان چڑدے افریقہ دے پاسے توں ۱۹۹۱ اورے پیلاں ٹریا تے 1990 ورے پہلے اپنے ہندے نویں پنڈے تے سوچ دے وکھالے تے اپڑیا اورا۔ دوجے آگو مانس نوں سامنے رکھو تے ایدے کول اک بہت ودیا تے وڈا دماغ اے

انسان سوچ سکدا اے۔ ہولی بول سکدا اے تے رپھز مکاسکدا اے۔ سوچن دے ایس ودویں ول نال اوس کول اک سدا کھڑا پنڈا اے تے ازاد ہتھ نیں جناں نال اوہ کئی کم کر سکدا اے تے کسے وی ہور جیون دے مقابلے وچ ودیا اوزار بنا تے چنگے ول نال ورت سکدا اے۔ ہور وی اچی پدھر دیاں سوچاں جیویں اپنی پچھان۔ عقل تے سیانٹ [[[]] اوہ گلاں نین جیہڑیاں کہ اوبنوں [[بنده]] بنادیاں نیں۔ انسان سواۓ اننارکنکا دے سارے براعظمان تے ریندا اے۔ زمین تے انسانی گنتی ست ارب توں ود اے[[[]] اح دے انسان دا نانچہ تے پنڈا پرانا سیانا مانس توں وشکارلے پتھ ویلے وچ [[[]] [[]] ورے پہلاں افریقہ رچ وکھالے وچ آیا[[]] تیسرے پتھر ویلے دے مڈ تے [[]] [] ورے پہلے اپنی بن دی سوچ تے ربتل اپنی ہوئی تے موسیقی نال انسان نے اپنا آپ دسیا افریقہ وجوں انسان [[]] [] ورے پہلے نکلیا تے ساری دنیا تے پھیل گیا تے اپنے توں پہلے دے پرانے انسانی مانساں نوں مکادنا [[]][]] وریاں وچ اوہ ایشیاء یورپ تے اوشیانا تے پھیل گیا[]] [آ] ورے پہلے دے نیزے تریزے اوہ اتلے تے دکھنی امریکہ تک اپڑ گیا[]]

﴾﴾﴾﴾﴾ ورے پہلے تک انسان دا گزارا شکار تے سی۔ وائی بیجی دے ٹرن نال انسان کول کھان پین نوں فالتو شیواں جیدے نال بپار تے کاروبار ٹرے۔ دھاتاں دے اوزاراں دا بنن تے ورتن ٹریا۔ ڈنگراں نوں پھڑ کے پالیا جان لگیا۔ ﴿﴾﴾﴾ سرکاراں دی نیو پئی۔ فوجاں دی بنان دی بچاؤ لئی لوڑ پئی تے دیس دا پربندھ چلان لئی ایس کم دے لوک رکھے گئے۔ کم دیاں شیواں لئی دیس۔ اک دوجے دا ہتھ وی ونڈاندے سن تے ایس لئی لڑائیاں وی لڑیاں گیاں

پرانا یونان اک مڈلی ربتل سی جتھوں لوکراج۔ فلاسفی سائنس اولمپک کھیڈاں لکھتان نے ذرامہ 1000 توں 1000 ورے پہلے نرے100 لیندے ایشیاء توں یہودیت تے ہندستان توں ھندو مت وڈیاں تے مڈلیاں مزہبی سوچاں سن۔ پچہلے 100 وریاں وچ یورپ وچ پرنننگ پریس دے بنن ہور نویاں چیزاں بنن نے اک انقلاب لے آندا۔ یورپی کھوجیاں نے دنیا کھنگالدتی تے ساری دنیا تے یورپ نے مل مار لیا

∭ویں صدی دے انت نے انفارمیشن ویلے دا مذ بجن تے دھیا اک نویں ویلے وچ آگئی ت ے اک دوجے نال جزگئی۔ ایہ دنیا ہن اک پنڈ وانگوں اے۔ ایس ویلے ∄ ارب دے نیزے انسان انٹرنیٹ نال اک دوجے نال جڑے ہوۓ نیں∰ ۩ ۞ ارب لوک موبائل فون ورت رۓ نیں∰ ۞

انسان دا قد نسل جغرافیہ کھان پین نے کم نال جزیا اے۔ اک جوان وشکارلے ناپ دے انسان دا قد 👭 👭 👭 میٹر 👭 🥫 فٹ 🖟 ہو سکدا اے اک انسانی مادھ دا جوکھ 👭 👭 👭 کلوگرام نے نر دا 👭 👭 کلوگرام ہوندا اے 👫 👭 👭 👭

ڪراچي آاردوآ کراچي انگريزيآ آ پاڪستان جو سڀ کان وڏو شھر ۽ صنعتي تجارتي تعليمي مواصلاتي و اقتصادي مرڪز آھي۔ ڪراچيءَ جي رھواسيءَ کي ڪراچيائيٽ سڏيو ويندو آھيآ ڪراچي دنيا جو ٻيون وڏو شھر آھيآآآآآ ڪراچي پاڪستان جي صوبي سنڌ جو گادي جو ھنڌ آھي۔ ڪراچي شھر وڏي سمنڊ جي ساحل تي سنڌو ٽڪور جي اتر اولهه ۾ قائم آھي۔ پاڪستان جي سڀ کان وڏي بندرگاھ ۽ ھوائي اڏو بہ ڪراچي ۾ قائم آھي۔ ڪراچي آآآآآء کان آآآآآء تائين پاڪستان جو گاديء جو ھنڌ بہ رھيو۔ ڪراچي شھر نه رڳو سنڌ جو ڪاروباري مرڪز آھي۔ پر خطي ۾ ھڪ اھم بندر پن آھيآ

سنڌو ٽڪور اتي ٺهي ٿي جتي سنڌو درياءُ عربي سمنڊ ۾ ڇوڙ ڪري ٿو¶ هيءَ ٽڪور ۩۩ هزار چورس ميلن يعني ۩۩ هزار ۩ شو ۩۩ چورس ڪلوميٽرن جي ايراضيءَ تي پکڙيل آهي۔ ۽ ان جو سمنڊ سان دنگ لڳ ڀڳ ۩۩۩ ميل ڊگهو آهي۩

سموري ٽڪور تي ڪيتريون ننڍيون ننڍيون وسنديون آباد آهن پر ڪو به وڏو شهر آباد نه آهي. ٽڪور کي ويجهي ۾ ويجها شهر ٺٽو ۽ سنڌ جو وڏو ۾ وڏو شهر ڪراچي اولهه طرف آهن. سنڌ جو ٻيون وڏي ۾ وڏو شهر حيدرآباد سنڌو ٽڪور کان الله ميلن جي فاصلي تي اتر ۾ واقع آهي.

سنڌو ٽڪور تي سراسري گرمي پد جُولاءِ جي مهيني ۾ 📲 کان 📳 درجا فاهانائيٽ جڏهن ته جنوريءَ ۾ 📲 کان 📲 درجا فارهانائيٽ رهندو آهي. ڪنهن عام سال ۾ ان ٽڪور تي 📲 کان 📲 انڇ وسڪارو ٿيندو آهي.

هن وقت سنڌو درياءَ مان تازو پاڻ نه ملن ڪري سنڌو ٽڪور ماحولياتي دٻاءُ جو شڪار آهي اا سنڌو ٽڪور جا تمر ٻيلا ۽ ان ۾ پلجندڙ سموري جنگلي جيوت توڙي آبي جيوت جيندان جي جنگ هارائيندي نظر اچي رهيا آهن اا سنڌو ٽڪور جا تمر ٻيلا جيڪي اڳي هيڪٽرن تي پکڙيل هئا سي هائي رڳو هيٽرن تائين محدود رهجي ويا آهن اا ساڳيءَ ريت جهينگي ۽ پلي جو نسل پن خطري ۾ آهي ۽ ان ڪري نازڪ مرحلي مان گذري رهيو آهي جو سندن جياپو سمنڊ جي کاري پاڻي ۽ سنڌو درياءَ جي مئي پاڻيءَ جي ميلاپ تي دارومدار رکي ٿوا

توهان اهڙي صفحي جو ڳنڍڻو وٺي هتي پهنا آهيو۔ جيڪو اجا وجود نه ٿو رکي اُ اهڙو صفحو جوڙن لاءِ هيٺين باڪس ۾ ٽائيپ ڪرڻ شروع ڪريو [امدادي صفحو ڏسنداا]] جي توهان هتي غلطيءَ ۾ اچي ويا آهيو ته رڳو پنهنجي جهانگوءَ جو بٽن ڪلڪ ڪندا]

خبردار[] توهان لاگ اِن ٿيل ناهيو[] هن صفحي جي سوانح ۾ توهان جو آءِ پي پتو درج ڪيو ويندو[]

سنڌ جنهن جو صحيح اچار إاسنڌو آ آهي سو شروعاني طرح اُنهيءَ نديءَ جو نالو آهي جيڪا الهندن ملڪن ۾ آانڊس آ آ ۽ ينالي سان سڃاني وڃي ٿي آ اهو غلط اُچار انهيءَ ڪري قائم رهيو جو اُهو سڪندر اعظم جي ساڻين سندس ڪاهن جي تذڪرن ۾ ڪتب آندو هو ۽ اُهو پوءِ عام استعمال ۾ اچي ويو آ مشرقي اَچارن ۾ اهڙي قيرگهير واقع ٿيندي رهندي آهي آ صضرت عيسي عليه الاسلام کان هڪ صدي پوءِ جوڙيل هڪ ڪتاب ۾ آسنڌ آ ۽ وو نالو اُنهي ملڪ تي پيو هڪ ڪتاب ۾ آسنڌ آ ۽ ونالو اُنهي ملڪ تي پيو جيٺون ديءَ جو ميٺون وهڪرو رجائي ٿو يعني اهو ملڪ اُنهن ڏاني ندين جي سنگم کان هيٺ تي آهي جن جي گڏيل نالي تي ۽ ان کان مٿي واري ملڪ کي آپنجاب آ سڏيو ويو جنهن منجهان اُهي وهيون ٿي آ اها ڳالهه بلڪل مناسب آهي جو سنڌ جي سر زمين درياهه شاهه جي نالي پٺيان سڏجي جو ان کي سرجيو ئي درياهه شاهه آهي آان سموري ڏيهه کي جيڪو ڊيگهه ۾ سوين ميل ۽ ويڪر ۾ سو ميلن تائين سنڌوءَ جي پاڻي پئي آهي جيهن کي موهن جي درياهه شاهه آهي آان سموري ڏيهه کي جيڪو ڊيگهه ۾ سوين ميل ۽ ويڪر ۾ سو ميلن تائين ٿاسي سنڌوءَ جي پاڻي ڪي ۽ اس اُها اُها اُها هيٺون آهي جنهن کي گرميءَ ڀاڻي ٿا اُها اُها ۽ سخورق رڳو آهي جنهن کي گرميءَ ڀاڻيءَ ۽ ساوڪ جي تائير سڌاري سنواري هڪ سنئي سڌي عيان جي عڪل ۾ ماڻريءَ جي ڇڙن تائين ائين ڀاڻي ڇڏيو آهي جن نه ان جو ڪو ڇپهه ئي نه جي تائير سڌاري سنواري هڪ سنئي سڌيءَ کان ڪوافي هئي اندر ٿي ٿيو باقي ان جي مٿاڇري جو ههانڊو ان جاهڪ عنڌ ٻي پاسي الکا لاهه اڄوڪي وي جو ساهي اُن جي معالي اکين سان ڏسي نه سگهبو آ سنڌ جي ان ميدان جي ان ميدان جي وڏي ۽ باريڪ جانج ڪپي پر پهريائين ڀر وارين سر زمينن تي نظر قيرائي وٺون آ

سنڌوءَ جي ويڪريءَ ماٿريءَ جي کابي پاسي يعني اوڀر کان هندستان جو وسيع ريگستان ٿر آهي اا جنهن ۾ لاڳيتو ٽي سوء ميل سج ئي سج آهي ۽ جيڪو هري هري چڙهندو۔ وڃي ابو ٽڪريءَ ۽ اوالي ٽڪرڻ تي کٽي ٿو 🎚 جمڙائوءَ جي منڍ واريءَ ويڪرائي ڦاڪ جي ڏکڻ کان ويندي ڪچ جي رڻ تائين ٻنهي علائقن جي وچ وارو ٽڪُر ائين واضع ۽ چٽو آهي۔ جيئن سمنڊ جو ڪپر۔ واريءَ جا دڙا ائين اوچِتو نروار ٿين ٿا۔ جيئن ڪنهن سڌيّ سنواٽي ميدان ۾ ڇپن جون قطارون۔ پريان اُتر ۾۔ واريءَ جون ڀٽون ڪچي ۾گهڙي اچن ٿيون۔ ۽ سنڌوءَ جي ليٽ وارياسي علائقي ۾ ڪافي اندر تائين هلي وجي ٿي 🎚 اهڙيءَ طرح اُنهن ٻنهي ٽڪرن جي وچ ۾ جيڪي طبعي لحاظ کان مختلف مُول منڊ وارا آهن۔ اصل ويڇو گهڻي ڀاڱي ميسارجيو وجي 🎚 اَئين کاڻي چئجي ته ٿلهي لَيکي۔ ڪچي کان ٿر جو ويڇو هن علائقي ۾ ڪجهه وڌيڪ اوڀر ڏانهن آهي 🮚 ڏاکاڻي ۽ اترئين ڀاڱي ۾ وارياسي جي سنڌي جو هيءَ فرق ڏکڻ۔ اولهه جي چوماسي جي ٻل نٻل ۽ گهاٽيءَ واڌيءَ جي ڪري ڦرندو گهرندو رهي ٿو🏿 ساڄي يا اُلهندي پاسي کان اصل سنڌ جون حدون انهن ڪڪرالين ماٿرين جي ڇيڙي جي سنوت ۾ نظر اينديون۔ جيڪي بلوچستان جي اندر ڦلهجي ويندڙ ٽاڪرو علائقي تائين هلّيون وجنّ ٿيون 🏿 پرحقيقت ۾ ان مٿانهين پٽّ سان هڪڏم لڳولڳ زمين ٽڪرين تان وهيّ آيل لُٽ منجهاّن ٺهيل آهي 🖟 اها سنڌوءَ جي لٽّ کان بلڪل نرالي ٿئي ٿي 🗓 اُهو تر جنهن کي مڪاني طرح 🎚 ڪاڇو 🦟 سڏيو وڃي ٿو ۽ گهڻي ڀاڱي سُوڙهو آهي۔ سو سليمان جبّل ۽ بولان لڪَ کان ڏکڻ طرف ويندڙ جبلن جي وچ ۾۔ ڊيگهه ۾ وڌندي۔ ڪيترن هزارين چورس ميلن جو علائقو ٺاهي ٿوٳ ان جو جيڪو ڀاڱو سنڌوءَ واري ڪچي کي ويجهي ۾ ويجهو آهي۔ سو چيڪي مٽيءَ جهڙيءَ مٽيءَ جو تراکڙو بيابان آهي۔ جتي سبزو ۽ ساوڪُ نه هئڻ جي برابر آهن 🖟 اهو بيابان هڪ قُدرتيّ روڪ آهي۔ اهڙي ئي اڏول۔ جهڙا اُهي جبل۔ جيڪي ان طرف جون ٻيون حدون ٺاهين ٿا∄ ان بيابان جي ڪري ئي ڪڇيءَ جو هيءَ علائقو گهڻو ڪري سياسي طرح ڏکڻ اوڀر وارين ايراُضين جي بدراُن اُتر وارين ايراضين سان لاڳاپيل سمجهبو رهيو آهي 🎚 سنڌ جي ڪچي جي اولهه ۾ جيڪو جابلو نُحرو أَهى سو بيهك م اوڀر واري ريگستاني نُحري سان عجيب مشابهت رکي ٿو¶ پر ابتيءَ ترتيب سان¶ يعني اتريون ڀاڱو ڪڇيءَ جي ڇيڙي کان ويندي منڇر تائين بظاهر ان ڀڳل ڪوٽ ٺاهي ٿو۔ جڏهن ته منڇر کان ڏکڻ طرف ڌار ڌار ٽاڪرو ڇپر نظر اُيندا۔ جن جي وچ ۾ سنُين پٽ جون ايراضيون آهن 🛚 ۽ سمورو تر ڏکڻ ڏانهن هلندي 🗈 هوريان هوريان ويڪر ۾ وڌندو ۽ اُچارئيءَ ۾ گهٽبو وڃي ٿو ۽ اولهه پاسي ڪا ظاهري حد ٺاهيندو نظر نٿو اچي 🎚 اُنهيءَ پاسي وڏندي۔ حب ندي ۽ ڪي ننڍيون ٽڪريون اُڪري۔ اسين لس جي ميدان ۾ پهچون ٿا۔ جيڪو سمنڊ جي ڪپر کان سائيڪو ميل اُتر طرف هليو وڃي ٿو ۽ جنهن جي وڌ ۾ وڌ ويڪر انهيءَ مفاصلي جي اڌ جيتري ٿيندي∄ اهو ميدان پورالي نديءَ ۽ ڪن ننڍين نين جي آندل لٽ منجهان جُڙيو آهي 🖟 ۽ مٿي ڄاڻيل ڪڇيءَ جي ميدان وانگر ۔ جُنهن سان اهو گهڻي مشابهت رکي ٿو ۔ ڪُڏهن ڪڏهن سياسي طرح سنَّد سان لاڳاپيل پر گهڻو ڪريَّ ان کان ّڌار رهيو آهي 🖟 هيءُ انهن علائقن جو مختصر بيان آهي۔ "جن جون ڪڏهن ننڍيون ڪڏهن وڏيون ... ايراضيون اُن سر زمين سان شامل رهبو آهن۔ جنهن کي سياسي طور ¶سنڌ¶ جي نالي سان ياد ڪيو وڃي ٿو¶ ائين چئي سگهجي ٿو ته طبعي لحاظ کان سنڌ جي اوڀر وارا وارياسا پٽ راجپوتانا جو ۽ اولهه وارا ننڍا ٽَڪر بِلوچستان جو حصو آهن 🎚 تحقيق 🏿 الهندي ڪوهستان يعني ڪاڇي جا ۽ اڀرندي ريگستان يعني ٿر جا رهواسي 』سنڌ ڏي هلن』 جي ڳالهه ڪندا آهن』 هنن وٽ سنڌ جي معنيٰ اهائي اصل واري آهږ جنهن کي سنڌو نديءَ ناهيو ۽ سدا تاتيو آهي 🛭 اڄ جيڪو پرڳڻو ان نالي سان اسان جي سامهون آهي " تنهن جي بيهڪ 🖟 ڊگريون 🖟 منٽ ۽ 🖟 ڊگريون 🗓 منٽ اُتر ويڪرائي ڦاڪ ۽ 📗 ڊگريون 🗓 منٽ ۽ 💵 ڊگريون 🔐 منٽ اوڀر ڊگهائي ڦاڪ جي وچ ۾ آهي. شروع شروع ۾ جيڪي انگريز سنڌ ۾ آيا هئا۔ تن کي ان کي [اننڍو مصر|] سڏيو هو[] جيتونيڪ هان اسان کي ان تشبيهه تي مٺيان لڳي سگهي ٿي۔ ڇو ته سنڌ تهذيب کي مصر کان عمر ۾ ايترو ننڍو سمجهيّو ٿي ويو۔ تڏهن به نيل ۽ سنڌوءَ جي هيٺانهين ماڻرين جي وچ ۾ حيرت جُهڙي مشابهّت آهي 🎚 ٻنهي ۾ ساڳيا ٽي ٽي۔ پوو وڇوٽ ٽڪرا بُٺ ٽڪر ڪچو ۽ وارياسو ساڳيءَ ترتيب ۾ ساڄي کان کاٻي ڏسن ۾ اچن ٿا اا ٻنهي ۾ وچ واريءَ ماٿريءَ جي زرخيزيءَ جو دارومدار برسات تي نه پر سالياني ٻوڏ تي آهي 🎚 آبهوا ۽ زمين جي خيال کان ٻنهي ملڪن اندر نباتات ۽ حيوانات جي جيتري هڪجهڙائي آهي تيترو فرق ناهي∄ ڪُو سنڌ واسي موٽر رستي سوئيز کان قاهري ۽ اُتان نيل ڊيلٽا جو ڪجهه ڀاڱو لتاڙي۔ لبيا جي ريگس ستان اندر ویندو ته کیس منزل بمنزل ايتري مشابهت ڏسن ۾ ايندي۔ جو هو سمجهندو ته ريل تي ڪراچيءَ کان حيدرآباد رستي مارواڙ پيو وڃان 🖁 البت کيس نيل ڊيلٽا کان مٿي وارو تر سنَّدَّو ماثريءَ جي ڀيَّت ۾ ڪُجهه سُوڙهو لڳندو ۗ ۽ حقيقَت َّبه اهائي َّ آهي ۗ حيدرآباد جي ُّويڪرائي ڦاڪ کان مٿي ٽن سُون ميلن تائين درياهه سان گوني ۖ ڪنڊ ٽاهيندي۔ ڪيتريون به ماپون ڪبيون۔ ته ڪٿي به سنڌو ماٿريءَ جي ويڪر سٺ ميلن کان گهٽ نه ملندي∄

اباسين سېلاب د کونړ ولايت د وبپور ولسوالی په يوه روشن فکره پښتنه کورنۍ کې له نن نه ۲۵ کاله مخکې دې نړۍ ته سترگې پرانيستي اا کله چې افغانان جگړو وڅپل او دې ته يې اړ کړل څو د سر پنا لپاره له هېواده بهر لاړ شي د سېلاب پلار هم دې ته اړ شو چې گاونډي هېواد پاکستان ته کډه وکړي ال د وړکتوب خاپورې يې يې هلته وکړې او له هغې وروسته يې پلار د يو ښه را تلونکي د جوړولو په خاطر په يو ښونځي کې ورته داخله واخيسته ال کله چې د ښونځي له لومړي پړاوه ووت يعنې د منځۍ ښونځی يې پيل شو ورسره يې په ښونځي کې د معارف پېژندې ستاينې او داسې نورې ترانې نعتونه او د نورو شاعرانو شعرونه به يې د سيچ په سر ويلې ال کله نا کله به يې د سيچ نطاقي هم کوله چې د ښې کارکردگې له امله يې ښوونکوي د يو تکړه او با استعداده شاگر په سترگو ورته کتل او دورخ په تېرېدو سره اباسين سېلاب په د ترانې په گروپ کې لا پرمختگ وکړ د ترانې سريم او له هغې وروسته د بول سيچ کنترولوونکی او جوړونکی شو ال له هغه وخته يې دې شعر له لوستلو سره ډېره مينه پېدا شوه د ډېرو ښاغلو شاعرانو شعرونه به يې لوستل او خوند به يې ترې اخيسته ال په همدې ترتيب يې ښونځی تر دولسم بولگي پورې ورساوه او د فراغت سند يې تر لاسه کړ ال کله چې بېرته خپل گران هېواد افغانستان ته را ستانه شول د پخوا په څېر يې له شعر او شاعرې سره مينه وه د سندرو اورېدلو ته شعرونو په ديکلومه کولو کې هم ونډه اخيسته ال د شعر په دلورې ورته د ښې څېرې سره مينه وه و د سندرو اورسره يې د شعرونو په ديکلومه کولو کې هېره ښه وړتيا لري خدای ج ورته د ښې څېرې سره ښکلې ځواني او ښکلي اواز هم ورکړی چې د اواز او ليدلو مينه والو يې خورا زيات دي اله همدې ځايه وو چې د شعر او شاعرې ډگر ته يې را ودانگل ډېرې ښکلي اواز هم ورکړی چې د اواز او ليدلو مينه والو يې خورا زيات دي اله همدې ځايه وو چې د شعر او شاعرې ډگر ته يې را ودانگل ډېرې

شعرونه او غزلې يې وليکلې خو په وينا يې زړه يې پرې اوبه نه دې څښلي څو يې د کتاب چاپلو لپاره انتخاب کړي 🖟 خو اراده لري چې په راتلونکي کې به ضرور چاپ شوي اثار ولري۔ يوازې دومره وخت پاتې چې خپل شعرونه د شعر په نگر کې وتلي او تل شاعرانو او استادانو ته وښايي 🎚 د هغوې د خوښې مطابق به انتخاب کوي۔ لوستونکو او مینه والو ته به یې وړاندې کوي 🏿 د تلویزیون په پرده ډېر ځله د شعر په دیکلومه کولو۔ او نورو تفريحي خپرونو په وړاندې کولو سره ليدل شوی اله اکت کارې سره يې ځانگړې مينه وه چې دې مينې او علاقې تر دې را ورساوه چې بايد په راتلونکی کي په فلمو نو او ډرامو کي هم کار پيل کړي ۔ او فعاله ونډه پکي واخلۍ 🎚 له فلمی ستورو او د هغوې له حرکتونو سره يي زړه پورې توب خورا زيات وو همېشه په يې هڅه کولا له ځانه سره داسې اکبونه وکړي څو په دې مطمين شي چې کولای شي په فلمونو او ډارمو کې هم کارو کړي لیدونکو او ننداره کونکو ته ځان د یو تکړه اکبر په بڼه رو وپېژني نه یوازې فلمونو او سریالونو سره مینه یې وه ورسره د روانو حالاتو انځورونو هم دې ته و هاڅاوه 🛛 چې بالاخره د فلمي حرکاتو په لوبولو سره هېوادو الو ته د وخت انځورنه روښانه کړي او د خلاصي لارې چارې يې ورته په گوته کړي 🎚 سېلاب له دې وروسته په پېښور کې د په دوه ډرامو کې کار وکړ 🏻 دا چې د کار کولوو او شوىينگ پايلې يې تر ډېره ورته مثبتې وې 🔻 د ليدونکو لخوا ورته د ستاینې صحنه څرگنده شوه٪ ښه به جورت سره یې وویل چې زه به نور د فلم په جوړولو کې هېڅ ځنډ نه کوم〗 د ملاله او سوره په نامه يې په دوه تلويزيوني سريالونو کې کار کړی په ليدو يې په مينه والو کې خورا زيات والې را غلی ا له دې وروسته يې د ښه کار په پايله دا ورته څرگنده شوه چې اوّس کولای شيٰ په هر ډول فلم کې هٰره صنحه چې ورک ول کېږي په بٰرياليتوب سره يې تر سره کړٰي۔ نه يوازې دا چې په سمه توگه به يې ترسره کړې وي🛚 ورسره به د مينه والو لخوا ډېر وستايل شي 🖁 اباسين سېلاب وايي تر اوسه د افغانستان د سينمايي فلمونو لپاره هېڅ کار نه دی شوې سېلاب هیله لري څو په را تلونکي کې د خپل هېواد سینما ته هم پام وکړي 🏻 څو د نورهېوادونو په شان زمونږ د فلم هنر هم وده وکړي 🛭 اباسين سېلاب چې غواړي يو تکړه او مشهور فلمي ستوری شي 🏿 د تلويزيوني سريالونو سره زياته علاقه لري چې پکې ولوبېږي 🎚 په سينمايي فلمونو کې لوبېدل خو ورته د خوب ريښتيا کېدل ښکاري او هڅه کوي څو په هر قېمت چې وي په سينمايي فلم کې د يو غوره اګر په بڼه کار وکړي 🎚 په را تلونکي نژدې وخت کې به په دې وتوانېږي چې د افغانستان لپاره هم سينمايي فلمونه جوړ کړي 🖟 سېلاب په دې هڅه کې دی چې څنگه وکولای شي ۔ د افغانستان سینما ته وده ور کړي 🖟 او په را تلونکي کې په افغانستان کې د ښه سینمایي فلمونو ننداره کول پیل او ډېر مینه والو را پيدا کړي 🎚 د نومړي د خوښې فلموي ستوري په هندي فلمونو کې شاروخان او په پښتو فلمونو کې 🛚 جهانگير خان په گوته کوي 🖟 د هغوی بول اگىونه ورته په زړه پورې دي۔ کله يې چې نوى فلم را شي د دوى په خاطر يې ضرور گوري۔ خوند او پند ترې اخلي 🎚 او کولاى شي په ډېر کم وخت حتی په یوځل لیدو هم د دوی تقلید له ځانه سره وکړې 🎚 خو اباسین سېلاب وایی 🎚 دا یې یو لوی ارمان دی چې په فلمی نړی کې د ستوري په شان وځلېږي او مينه وال يي د اوس په پرتله لا زيات شي 🎚 ورسره د تمثيل په بارک کي هم ډېره خوشبيني ښيی او وايي 🖟 که وشول په را تلونکی وخت کې به د خپل تمثیل کولوو ته لا ډېر وخت وکړي 🏿 سېلاب اوس په شمشاد تلویزیون کې ځینې تفرحي خپرونې په مخ وړي 🛚 چې زیاته برخه یې په کې د تمثيل کول دي او دی هم له تمثيل کولو سره ډېره مينه لري د داسې تمثيل کولو وړتيا لري چې ډېرې تمثيل کونکي او د د تمثيل مينه وال به يې ځای و نه نيسي 🖁 په اوس وختو کې يې ډېر وخت تمثيل ته ورکړۍ 🎚 نه يوازې تمثيل او فلم جوړلو سره مينه او علاقه لري۔ ورسره د گڼ شمېر شاعرانو ښکلي نظمونه غزلې او شعرونه هم دېکلومه کوي۔ چې په دې سره یې لا د اواز مینه والو په څو برابره زیات شوي۔ تل هڅه کوي داس انتخاب وکړي۔ چې له احساس ډګ پيغام ولري۔ تر ډېره يې خلک خوښ کړي۔ لومړۍ پرې د ده او بيا د اورېدونکو او مينه والو زړه پرې اوبه وځنبي 🛚 د شعر په نوله مانا۔ ترڅ او ډيزاين غور کوي 🖟 ښه په شوق يې له ځانه سره په څو څو ځله تکراروي۔ کله چې په دې وپوهېږي چې اوس يې اورېدونکي د زړه له تله خوښوي يو ډول اثر پرې کولای شي امخکې له دې چې انتخاب يې کړي له هغه شاعرانو ملگرو سره پرې مشورې کوي چې په شعر او شعارې ډېر ښه پوهېږي۔ د هغوی په انتخاب او بیا یې د ویلو ترڅ په خپله روته برابروي 🎚 په داسې انداز یې وایي لکه څرنگه چې د شعر له لوستلو سره ښايي 🎚 ډېر زيات شعرونه يې دېکلومه کړي۔ چې اختر په نامه دېکولمه کړی شوی شعر يې ډېر زړه جزبونکی۔ او د دې د ښې وړتيا ثابونکی دی 🖁 د دې شعر دېکلومې په مينه والو او اورېدونکو څه بيل شان اغېز وکړ 🛛 ډېرېو خلکو د يو رېښتني صحني ليدل انځورول 🛘 او خورا مينه يې ورسره پېده کړه 🛚 دېټه ورته ډېر نور شعرونه يې هم په ډېر لوړ او مناسب انداز سره دېکلومه کړي 🛛 چې د هر يو خوند يې د يو بل په پرتله زيات دی 🛚 د خلکو په زړونو کې يې ځای نيولی او د بيا ځل اورېدو لېوالتيا يې ښيي 🎚 همدا دی چې ډېرۍ شاعران د افغانستان جنگ له اباسين نه مشر گڼۍ او بيا وايي چې 🎚 دی په ښه طريقه کولای شي 🛚 د تېرو بدامنو وختونو انځورنه مينه والو ته په شه شان سره وړاندې کړي 🕒 دا ورته وښايي چې دغې ناخوالو افغانان څنگه کړولي۔ ورسره دا هم ورته ښايي۔ چې څنگه کولای شو دې جنگ جگړو ته د پای نکی کېږدو۔ او سوله را ولي 🎚 لکه مځکی چی مو یادونه وکړه۔ اباسین سېلاب هم فلمی ستوری دی ورسره یو تکړه سندرغاړی هم دی۔ د سندرو ویلو پوره وړتیا لري۔ خو دا چی تر اوسه يې ډېرې کمې سندرې ويلي۔ علت يې د وخت نشتوالو ښي 🎚 دا چې په رسنيو کې هم کار کوي ورسره شاعر او دېکلومه کونکی هم دی۔ نه شي کولای په يو وخت کې بول کارونه سرته ورسوي که څه هم محلويشت به يې ورته جوړ کړی وي ا خو وايي چې د رسمي چارو د زياتېدو له امله د سندرو ویلو ته لاس رسی نه شی کولای 🖟 خوان شاعر طاهر شرر صاپی یو ښکلي غزل یی په خپل خوږ اواز او د موسیقی په ساز او سرور سره 🏿 پوښلی اورېدونکو ته وړاندې کړه 🎚 د سندرو په هنر کې همدا سندره وه چې سېلاب يې په يو ستر شهورت ونازاوه 🎚 دا غزل چې شرر صيب 🎚 په کوم انداز ليکلی او څه انځور يې پکې نغښتې سېلاب بيا اورېدونکو ته داسې روښان کړی چې په همغه انداز چې شاعر به غوښتل زمزمه کړی 🎚 چې مطله یي داسي ده څواني دې رانه وخوړه لونگه ځوانيمرگه غنم غوندې رېبي مي ړنگه بنگه ځوانيمرکه کله چي خلکو دا سندره واورېده په زړه کي یي د اباسين سُېلاب د دې هنر د پرمختگ لپاره هېلې زياتې شوې۔ داسې را تونکی يې ورته انتخاباوه چې نوموړی به په ډېرو سندر غاړو کې د غوره سندرغاړي لقب خپل کړي 🖟 شاعران او هنر مندان يې د دې لومړي قدم په اخيستو ډاډ ورکوي 🏿 که دی لا د خپل دې هنر ته وخت ورکړي 🏿 بې له شکه چې هنر به يې وده کوي۔ پرمختگ به کوي∄ او خپلو اهدافو ته په ډېر ژر ورسېږي۔ هخه خوب چې ېې د دې هنر په اړه ليدلى وي۔ تر ډېره به يې تعبير ته ورنژدې شي۔ حتى پوره به شي∄ اباسين سېلاب ۲۵ کاله عمر لري۔ اوس لا نوی ځوان دی۔ واده يې نه دی کړی۔ خو بيا هم په خپل هنر کی د پرمختگ لپاره یی پلار او ورونه ډاډگېرنه ورکوي او تشویقوي یی〗

نەۋرۇز مىللىتىمىزىڭ ئېسىل ئەنتەنىۋى بايرىمى تەبىئەت بايرىمى ئەمگەك بايرىمى تەنھەرىكەت بايرىمى ئەدەبىيات 🎚 سەنئەت بايرىمى قاتارلىق كۆپ مەنبەلىك مەدەنىيەت بايرىمى بولۇش سۈپىتى بىلەن ئەڭ قەدىمىي ئىجتىمائىي مەدەنىيەت ھادىسىسى ھېسابلىتىدۇ 🖟 ئۇ دۇنيادا مىلاد قۇربان ھېيت چاغان قاتارىدا سانىلىدىغان تۆت چوڭ بايرامنىڭ بىرىدۇر 🎚

نەۋرۇز بايرىمىتىڭ ئىران ۋە تۈران دىيارلىرىدا يېڭى يىل بايرىمى سۈپىتىدە ئۆتكۈزۈلۈۋاتقىتىغا اوۋۇ يىلدىن ئاشقان بولۇپ بۇ بايرامنى ئۆتكۈزىدىغان مىللەتلەرنىڭ نوپۇسى ھازىر وۋۇ اۇۋۇ مىليوندىن ئاشىدۇۋ تورۇز بايرىمى ئۆتكۈزىدىغان مىللەتلەردە شەكىللەتگەن نورۇز مەدەنىيىتى ئاشۇ مىللەتلەرنىڭ ماددىي مەدەنىيلىك يىلەن مەنىۋى مەدەنىيلىكىتىڭ تەرەققىياتىغا تۈرتكە بولۇپ كەلمەكتەۋ

ئېلىمىزدە قەدىممىي ۋە ئەنئەتىۋى مىللىي بايراملارنىڭ بىرى بولغان نورۇز بايرىمىنى ئۆتكۈزۈش ئۇيغۇر قازاق قىرغىز ئۆزبېك تاتار تاجىك قاتارلىق قەدىمىي مىللەتلەرگە ئورتاقتۇر ﴿ ئەجدادلىرىمىر قۇياش ئېتىقادچىلىقى دەۋرىدە الله قۇياش ھارۋىدا ئولئۇرغان ئىلاھل بىزگە كۆرۈنىدىغىنى ھارۋىتىڭ چاقىل ئىلاھ كۈندۈزى ئاسماندا مېڭىپ يەرنى يورۇتسا كېچىسى يەرنىڭ تېگى بىلەن يەرنىڭ يەنە بېر چېتىگە ئۆتىدۇل ئۇ يەر تېگىدىن ئۆتكۈچە جىن لا ئالۋاستىلار بىلەن ئېلىشىپ جەڭ قىلىدۇ لل دېگەن ئەپسانىگە ئىشەنگەن ۋە كېچىسى گۈلخان يېقىپ قۇياشتىڭ كۆتۈرۈلۈشىنى تىلەپ گۈلخاننى دائىرە قىلىپ ئۇسسۇل ئويناپ ئىبادەت قىلغانل كېيىن ئىبادەت ۋاقتىنى تەدرىجىي قىسقارتىپ للا ئايتىڭ للا لا كۈنى يەنى كېچە بىلەن كۈندۈز تەڭلىشىدىغان كۈنگە توغرىلىغانل شۇنىڭ بىلەن ئەنئەتىۋى نورۇز بايرىمى شەكىللەنگەن

نەۋرۇز يېڭى يېل بايرېمىكدۇر ﴿ ئەجدادلېرېمىز نورۇزنى قۇتلۇق كۈن دەپ بېلىپ زور تەنتەنە بېلەن ئۆتكۈزۈشكە ئادەتلەنگەن ﴿ نورۇزنىڭ كىرىش ۋاقىتى شەمسىيە كالېندارى بويىچە ﴾ ئاينىڭ ﴿ ﴿ ﴾ ئاينىڭ ﴾ ﴾ كونى بەنى كۈن بېلەن تۈن تەڭلەشكەن كۈنگە توغرا كېلىدۇ ﴾ شۇڭا ئەجدادلىرىمىز بۇ كۈننى يېل بېشى قىلىپ تاللاپ ئۇنىڭغا نورۇز ﴿ كۈن يېلى بېشى قىلىپ تاللاپ ئۇنىڭغا نورۇز ﴾ ﴿ يَابِيكُى كۈن يېل يېڭىلانغان كۈن ﴾ دەپ ئات قويغان ﴾

نەۋرۇز ئەنئەنە بايرىمىدۇر] كېشىلەر باھار پەسلىگە ئۆلىشىپ ئوۋغا چېقىش مال] ۋارانلىرىنى كۆكلەمگە كۆچۈرۈش تېرىقچىلىققا كېرىشىشىتىن ئاۋۋال ئىش] ئوقىچىگە ئوڭۇشلۇق بەرىكەت تۇرمۇشىغا ئاسايىشلىق بەخت ئىلەپ بۇ بايرامنى تەنتەنىلىك ئۆتكۈرۈشكە ئادەتلەنگەن]

ئەۋرۇز تەبىئەت ۋە گۈزەللىك بايرىمىدۇر 🎚 بۇ تەبىئەت قىشلىق ئۇيقۇسىدىن ئويغىتىپ جانلىتىشقا باشلىغان ئەگىز سۈيى ئېقىپ تاغ 🖡 ئېدىرلار دەل 🎚 دەرەخلەر كۆكىرىشكە باشلىغان كىشىلەرگە يېڭى ھاياتلىق ئۈمىدى بەخش ئېتىلگەن مەزگىلدۇر 🖟 شۇڭا نورۇز بايرىمى ئۆتكۈزىدىغان مىللەتلەردە تەبىئەتتىن زوقلىجىش تەبىئەتنى سۆيۈش تەبىئەتنى گۈزەللەشتۈرۈش ئۈچۈن ئەتىيازلىق كۆچەت تىكىپ ئورمان بىنا قىلىش ئادىتى شەكىللەنگەن 🖟

نەۋرۇز ئەمگەك بايرىمىدۇر] نورۇزدا ئاۋام سەپەرۋەر قىلىتىپ ئېتىز || ئېرىقلار باغلار يوللار ھويلا || ئاراملار تۈزەشتۈرۈلىدۇ ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا تۇتۇش قىلىتىپ ئىشلەپچىقىرىش ئەمگىكى ئەۋجىگە چىقىدۇ||

نەۋرۇز تەنھەرىكەت بايرىمىدۇر اا نورۇز كۈنى كەڭرى مەيدانلاردا پەلۋانلار چېلىشىشقا چۈشۈپ ئۆزلىرىتىڭ باتۇرلۇقى ۋە مەردلىكىنى سىئىسا دالىلاردا چەۋەندازلار بەيگە ئوغلاق تارتىشىشقا چۈشۈپ ئۇچقۇر ئاتلىرىنى كۆز اا كۆز قىلىشىدۇ دارۋازلار مۇئەللەققە تارتىلغان دارغا چىقىپ ماھارەت كۆرسەتسە باقمىچىلار ياكى يۇرت كاتتىلىرى قوچقار خوراز ۋە كەكلىك سوقۇشتۇرۇش ئىت تالاشتۇرۇش قاتارلىق جاندارلار ئويۇنلىرىنى ئۇيۇشتۇرۇپ ئاۋامتىڭ كۆڭلىنى ئاچىدۇ ا

نورۇز ئەدەبىيات | سەنئەت بايرىمىدۇر|| نورۇز كۈنى يەتتە ياشتىن يەتمىش ياشقىچە بولغانلارنىڭ ھەممىسى بايراملىق كىيىملىرىنى كىيىشىپ يۇرت || مەھەللە بويىچە قوزغىلىپ مەنزىرىلىك جايلاردا نورۇزغا ئاتاپ تەييارلىغان ھەرخىل ئويۇنلارنى ئوينايدۇ|| شائىرلار نورۇزنامىلەرنى ئوقۇشۇپ مۇتائىئە قىلىشىدۇ|| ئەلتەغمىچىلەر ||| ئون ئىككى مۇقام||| كۈيلىرى خەلق ناخشىلىرىنى ياڭرىتىپ سەھرا || دالىنى بايرام خۇشاللىقىغا چۇمدۈرىدۇ|| بۇنداق چاغلاردا ئۇسسۇل ئويتىيالايدىغانلىكى ئادەم بەس || بەستە ئۇسسۇلغا چۈشۈپ سەرۇنتىڭ كەيپىياتىنى ئەۋجىگە كۆتۈرىدۇ||

بۆگۈنكى كۈندە نورۇز ئامان ∭ ئېسەنلىكىنى سالامەتلىكىنى مەمۇرچىلىق ئاسايىشلىقىنى ئېناقلىق ئۆملۈكىن تەشەببۇس قىلىدىغان ماھىر چەۋەندازلارنى ئىلھامى قايناپ تۇرىدىغان شائىر ∭ قوشاقچىلارنى ئاللايدىغان باھالايدىغان ناخشا ∭ مۇزىكا ئۇسسۇل ۋە قىزىقچىلىقلار بىلەن كۆڭۈل ئاچىدىغان يېڭىلىقلارنى كۆرەك قىلىدىغان مۇقىملىقنى قوغداپ ۋەتەنپەرۋەرلىكنى ئۇرغىتىدىغان كىشىلەرنى ئىلىم ∭ مەرىپەتكە ئۈندەپ ئىناق جەمئىيەت بەرپا قىلىشقا يېتەكلەيدىغان يېل بېشىدا خۇشاللىق بىلەن كۈچ ∭ ئىلھام توپلاپ ئىشقا پۇختا ئاتلىتىدىدىغان خاسىيەتلىك كۈن بولۇپ قالدى∭

ئەنئەنىلەردى.ن قارىغاندا بۇ بايرامىتىڭ ۋاقتى ئىككى ھەپتە يەنى 🎚 كۈن قىلىپ بەلگىلەنگەن، 🖟 ھازىر كۆپرەك رايونلاردا ئۈچ كۈن ھېسابىدا ئۆتكۈزۈلۈۋاتى.دۇ ا

﴾ ﴾ انەسىردىلا ياۋروپا ئالىملىرى تەرىپىدىن ∮يىپەك بول∦ دەپ ئاتىلىشقا باشلىغانا∮ ھازىر شۇنداق دەپ ئاتىلىش ئادەتكە ئايلانغان قەدىمكى چاغدا ئاسىيا بىلەن ياۋروپا ئارىسىدىكى قۇرۇقلۇق قاتناش يولى ناھايىتى ئۇزۇن تارىخقا ئىگە∯ مانا شۇ يول توغرىسىدا قەدىمكى چاغدىلا جۇڭگو تارىخچىلىرى ۋە يۇنان روما ئالىملىرى مەلۇمات بەرگەن∳

سىماچيەن المىلادىدىن اااا الىكى بۇرۇن تۇغۇلغان الاتارىخى خاتىرىلەرا ناملىق ئەسىرىتىڭ الېدرغانە ھەققىدە قىسسەال ۋە سەنگو امىلادىدىنىڭ الىل يېلى تۇغۇلۇپ الالىلى بۇلگەن الاتارىخى خاتىرىلەرا ناملىق ئەسىرىتىڭ الىل يېلى تۇغۇلۇپ الالىلى يېلىزلەن الىلىدىدىن غەربىي رايون ھەققىدە قىسسەال بابلىرىنى بازغاندا مىلادىدىدىن ئەللى يېلىن تۇنگەن الىلىرىنى بازغاندا يېلى بۇرۇن بىر قېتىم الىلى بۇرۇنقى چاغدىن يېلى بۇرۇن بىر قېتىم الىلى بۇرۇنقى چاغدىن يېلى بۇرۇن بىر قېتىم يېلىپ كەتكەن الىكىلادىدىدىن الىلى يېلى بۇرۇنقى چاغدىن تارىپ ھۆكۈم سۆرگەن الىلەدىلىدىن ئەلگىلىدىدىن الىلى يېلىزۇنقى چاغدىن مىلادىدىدىن تالىلى يېلىزۇنقى چاغدىن مىلادىدىدىن ئالىلى يېلىزۇنقى چاغدىن مىلادىدىدىن يېلىنىلىدى ئەلگى ئالىلىدىدىدىن يېلىزى ئالىلىدىدى ئالىلىدى ئالىلىدىدىن ئالىلىدى ئالىلىدى ئالىلىدى ئالىلىدىدى ئالىلىدى ئالىلىدى ئالىلىدىدى ئالىلىدى ئالىلىدۇ ۋادىسى ئالىلىدۇ ۋادىسى ئالىلىدى ئالىلىدۇ ۋادىسى ئالىلىدى ئالىلىدى ئالىلىدۇ ۋادىدى ئالىلىدۇ ئالىلىدۇ ئادىدى ئالىلىدى ئالىلىدى

داشاتادىن غەرپكە قاراپ ماڭغاندا ئېككى ئاچىغا بۆلۈنگەن بولنىڭ يەنە بىرى لولاننىڭ شىمالىدىن ئۆتۈپ قۇمۇلغا ئېلىپ بارىدۇ ا ئاندىن كېيىن قۇمۇلدىن تۇرپانغا ئۆتۈپ تەڭرى تاغلىرىنىڭ جەنۇبىي ئىزمىسىنى بويلاپ غەرپكە ماڭغاندا قارا شەھەر كۇچار ئاقسۇ ئارقىلىق قەشقەرگە بارىدۇ قەشقەردىن چىقىپ غەرپكە ماڭغاندا پامىر تاغلىمرىدىن ئېشىپ پەرغانە سوغدى خارەزمى ااھازىرقى سوۋېت ئىتتىپاقەددىكى ئۆزبېكىستان ئىتتىپاقداش جۇمھۇرىيىتىدە الىنارقىلىق ئالانلار مەملىكىتىگە اگاسپى دېڭىزىيىكى غەربىي سوۋېت ئىتتىپاقەددىكى ئۆزبېكىستان ئىتتىپاقداش جۇمھۇرىيىتىدە الىنارقىلى ئالانلار مەملىكىتىگە اگاسپى دېڭىزىتىڭ غەربىكى شىمالىدا الىرىدۇ الىن ئۇنۇپ ماڭغاندا مىسۇپوتامىيە الىرولقىكى دىجىلى ۋە فىرات ۋادىسى ئارتىلى ئونائىستانغا بارىدۇ الى ئۇ يولى الىشىملىدۇ الىنائىۋ ئۇقىرىما ئىلغا ئېلىنىنان دىجىلى ئولىدى ئارتىپ الىمىلادىدىن بىرىنەچچە ئەسىر بۇرۇن ئۇنبۇلار ۋە ئۇلارتىڭ قېرىنداشلىرى يوللارنىڭ ئاساسى توگونلىرى ئوندۇرلار ۋە ئۇلارتىڭ قېرىنداشلىرى يوللارنىڭ ئاساسى توگونلىرى ئوندۇرلار ۋە ئۇلارتىڭ قېرىنداشلىرى يالىلىدىلى ۋە ئوتتۇرا ئاسىيا غەربىپ ئاسىياداڭ ئىدى ئارۇچۇراق ئېيتقاندا ئاسىيائىڭ شەرقىدىكى دۆلەتلىر اچاۋشيەن جۇڭگوا بىلەن ئارۇپئا ئارىسىدىكى مۇناسىۋەتلەردى ئائىلىتىسادى مەدىشى سىياسىي ئالاقىلارنى الىنامىتى ئامىلىدى ئولۇرلار ئۇندۇرلار بولۇپ كەلگەن خولقىنارا سودا يولىغا ھونلار توركلەر ئۇيغۇرلار ھۆكۈمران بولۇپ كەلگەن خولقىنارا سودا يولىنىڭ ھۆكۈمرانلىقىقى ئارىسىدا ئۇرۇشلار ئوندۇردى ئولۇرىدى ئارىسىدا ئۇرۇشلار بولۇرى بىدەن تىيەت خانلىقى ئارىسىدا يۇرۇشلار

چۈنكى ئاسىيا بىلەن ياۋرۇپا ئارىسىدىكى قاتناش يولىغا قايسى دۆلەت ھۆكۈمران بولسا شۇ دۆلەت خەلقئارا سودىدىن نۇرغۇن پايدىشى قولغا كېرگۈزگەندىن تاشقىرى سىياسى جەھەتتىمۇئۆزىئىڭ تەسىرىشى ئاسىيا بىلەن ياۋرۇپاغا ئۆتكۈزۈشتە شۇ خەلقئارا يول ئارقىلىق ئۆز مەقسىتىگە يېتەتتىڭ يۇنان يازغۇچىلىرى ئاسىيا بىلەن ياۋرۇپا ئارىسىدىكى خەلقئارا قۇرۇقلۇق يولى توغرىسىدا مەلۇمات بېرىشكە ئەھمىيەت بەرگەنڭ شۇ خەلقئارا يول ئارقىلىق ئەڭ قەدىمكى چاغدىن باشلاپ خوتەنتىڭ يېپەك ماللىرى ۋمىلادىدىن ۋ ئەسىر بۇرۇن ۋ ئىچكى ئۆلكىلەردىن چىقىدىغان يېپەك ماللار ۋمىلادىدىن بىر ئەسىر بۇرۇن ۋ يۇنانىستانغا روماغا ئېلىپ بېرىلاتتى ۋ رومائىقلار بارغانسېرى يىپەك ماللارنى ئومۇميۈزلۈك ئىشلىتىدىغان بولدى ۋ شۇ سەۋەپتىن مىلادىنىڭ بىرىنچى ئەسىرىدە ياشىغان يۇنانلىق چوڭ سودىگەر مائىستىڭ ئوتتۇرا ئاسىيالىقلاردىن ياللاپ ئالغان سودا گۇماشتىلىرى خەلفئارا سودا يولىنى تەكشۈرۈپ چىقىقان ۋ

يۇنان يازغۇچىسى مارىيۇس [مىلادىتىڭ بىرىنچى ئەسىرىدە ياشىغان] يازغان ئەسىرىدە مائىس ئېگىلىگەن ماتېرىيالدىن پايدىلىتى كىپ ئاسىيا بىلەن ياۋرۇپا ئارىسىدىكى خەلقئارا سودا يولىنى تونۇشتۇرغان قايۇنىڭ مەشھۇر جۇغراپىيە ئالىمى كىلاۋدى پىتولى [مىلادىتىڭ قا قائسىرىيە كۆرسەتكەتىدى] پىتولمىتىڭ كۆرسىتىشىچە بۇ يول ئوتتۇرا دېڭىزنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىن سودا يولىنى تۆۋەندىكىچە كۆرسەتكەتىدى] پىتولمىتىڭ كۆرسىتىشىچە بۇ يول ئوتتۇرا دېڭىزنىڭ شەرقىي قىرغىقىدىن باشلىتىپ سۆرىيە ئىراق [مىسوپوتامىيە ۋادىسى] ئىران ئافغانىستانغا ئېلىپ بارىدۇۋ ئۇنىڭدىن كېيىن شىمالغا بۇرۇلۇپ تاش مۇئار [بۇ تاش مۇئار تاغلاردىن ئالاي ۋادىسىغا چىقىش جايىدا بولسا كېرەك] دىن ئۆتۈپ سىرىسلەر ئىل [يۇئانچە سۆز بولۇپ يىپەك ئېلى دېگەن بولىدۇۋ كە [ئارىخى ئويمانلىقى] ئېلىپ بارىدۇۋ يۇئان ئالىمى پىتولمىتىڭ مەلۇماتى جۇڭگو تارىخچىلىرىتىڭ [جەنۇبىي مىلادىتىڭ [10] قا يولىغا توغرا كېلىدۇۋا يۇقىرىدىكى مەلۇماتلار ھونلار دەۋرىدە [مىلادىدىن [10] يىل بۇرۇنقى چاغدىن تارتىپ

تۈرك خانلىقى دەۋرىدە [مىلادىتىڭ [[]] | يېلىدىن []] | يېلىغىچە] شەرقتىن غەرپكە بارىدىغان خەلقئارا سودا بولى توغرىسىدا جۇڭگونىڭ [اسۈي سۇلالىسى يېلنامىسى "پېجۈي ھەققىدە قىسسە] دىمۇ ھەلۇمات بېرىلگەن] شۇ يېلنامىغا كۆرە دۇنيانىڭ شەرقىدىن غەربىگە بارىدىغان يول ئۈچ تارماقتىن ئىبارەت] بۇ ھەقتە يېلنامىدا مۇنداق مەلۇمات بېرىلگەن [

سۈي سۇلالىسى 🛙 مىلادىتىڭ 🗓 🗓 🖟 يىلىدىن 📲 🖟 يىلغىچە ھۆكۈم سۈرگەن 🖟 نىڭ پادىشاھى ياڭدېتىڭ ۋاقتىدا 🖟 مىلادىتىڭ 📲 🎚 يېلىدىن 💵 🗓 يېلىغىچە 🖟 غەربىي رايوندىكى دۆلەتلەرنىڭ سودا ئەلچىلىرىتىڭ كۆپچىلىكى ھازىرقى گەنسۇدىكى چاڭيىغا كېلىپ جۇڭگو بىلەن سودا ئىشلىرىنى يۈرگۈزگەن 🎚 مانا شۇ مۇھىم ئەھۋالنى ھېساپقا ئالغان ياڭدې پىجۈي ئاتلىق كىشىنى جۇڭگو تەرەپتىڭ سودا ئىشلىرىغا مەسئۇل قىلىپ تەيىن قىلغان 🎚 پىجۈي جاڭيىغا كەلگەن چەت ئەل سودىگەرلىرى بىلەن بولىدىغان مۇئامىلىدىن پايدىلىتىپ غەربىي ربيوندىكى 🎚 تارمىقىدىن ئالغاندا ئوتتۇرا ئاسىيانى 👚 كەڭ مەنىدىن ئالغاندا شەرقىي تۈركىستاندىن تارتىپ ياۋروپاغىچە بولغان جايلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ 🎚 دۆلەتلەردە ياشايدىغان خەلقلەرنىڭ ئۆرپ 🖟 ئادەتلىرى ئۇلارنىڭ دۆلىتىدىكى يوللار تاغلار دەريالار خەتەرلىك ئۆتكەللەر ﴿يُول ئۆتكەللىرى﴾ توغرىسىدا مەمۇمات توپلىغان، ﴿ يېجۇي تتوپلىغان ماتېرىياللىرىغا ئاساسلىرىپ 🛙 غەربىي رايوندىكى دۆلەتلەرنىڭ خەرىرىسى 🎚 ئاملىق ئۈچ جېلىدلىق ئەسەر يازغان 🎚 مانا شۇ ئەسەردە مۇنداق دىيىلگەن 🛙 🖟 داشاتادىن غەربكە قاراپ مېڭىپ كاسپى دېڭىزىنىڭ بويىغا كىرىشىدە ئۈچ يول بار 🚻 بۇ يوللارنىڭ بىرى شامالى يول دەپ ئاتىلىدۇڭ بۇ يول قۇمۇل بارىكۇل تۇرالار ﴿ائۇيغۇرلار كۆزدە تۇتۇلىدۇ ﴿ نَا ۗ ياشايدىغان جايلار ﴿ قۇمۇلتىڭ غەربىدىن تارتىپ ئېلى ۋادىسىغىچە بولغان جايلار كۆزدە تۇتۇلىدۇ 🕯 ئا🎚 ئارقىلىق تۈرك خانلىقىتىڭ ئوردىسىغا 🎚غەربىي تۈرك خانلىقىتىڭ تالاس دەرياسى بويىدىكى ئوردىسى كۆزدە تۇتۇلىدۇ』 ئا』ئېلىپ بارىدۇ』 ئۇنىڭدىن كېيىن غەرپكە قاراپ ماڭغاندا چۇ دەرياسىدىن ئۆتۈپ شەرقىي روما ئېمپېرىيىسىگە كاسپى دېڭىزىتىڭ بويىغا بارىدۇ 🎚 يوللارنىڭ يەنە بىرى ئوتتۇرا يول دەپ ئاتىلىدۇ 🖟 بۇ يول 🖟 تۇرپان قاراشەھەر كۇچار قەشقەر ئارقىلىق ئۆتىدۇ ﴿ قەشقەردىن چىقىپ غەرىكە قاراپ ماڭغاندا پامىر تاغلىرىدىن ئېشىپ پەرغانە ئاشكەنت سەمەرقەنت كىيبود بۇخارا مەرۋىدىن ئۆتۈپ ئىران ئارقىلىق كاسپى دېڭىزى،تىڭ بويىغا بارگىدۇڭ بوللارتىڭ يەنە يېرى جەنۇبىي يول دەپ ئاتىلىدۇڭ بۇ يول پېچان خوتەن قاغالىق تاشقورغاندىن ئۆتۈپ پامىر تاغلىرىدىن ئېشىپ ۋاخان 🖟 نافغانىستاندا 🖟 توخارىستان 🖟 نافغانىستان 🖟 ئىيپتالىت 🎚 ھازىرقى پاكىستان 🗎 شىمالى ھىندىستان 🖟 بامىييان 🖟 نافغانىستاندا 🎚 كىبود 🎚 سەمەرقەنتتىڭ غەربىي شىمالىدا 🖁 ئارقىلىق شىمالىي ھىندىستانغا ئېلىپ بارىدۇ 🖟 بۇ يەردىن غەرپكە قاراپ يۈرگەندە كاسپى دېڭىزىتىڭ بويىغا بارغىلى بولىدۇ ۗ بۇ ئۈچ يول بويىدىكى دۆلەتلەرنىڭ ھەربىرىتىڭ ئۆزلىرى ماڭىدىغان يوللىرى بولۇپ شىمالدىن جەنۇپقا قاتنايدۇ 👭 👭 🏥 قۇمۇل تۇرپان پىچان غەربىي رايونغا بارىدىغان بوللارنىڭ دەرۋازىسى بولۇپ داشاتا بولسا ناھايىتى مۇھىم ئۆتكەل 🗓 پىجۈى تەسۋىرلىگەن بوللار 📉 تۈرك خانلىڭى دەۋرىدىكى 🗓 🗓 🖟 🖟 🗓 الۇ خاقئارا سودا يوللىرى بولۇپ 🔭 بۇ يوللار غەربىدە شەرقىي روما ئېمپىرىيىسىتىڭ پايتەختى كونىستانتىنېول 🎚 ھازىرقى ئىستامبۇل 🎚 دىن تارتىپ شەرقتە كۆرىيىگىچە 🎚 ھازىرقى چاۋشيەنگىچە🖡 بارىدىغان يول ئىدى 🖟 پىجۈينىڭ 🎚 غەربىمى ربيوندا يېڭى دۆلەتلەرنىڭ خەرىتىسى 🖟 ناملىق ئەسىرىدە خاتىرىلەنگەن شىمالىي 👚 ئوتتۇرا 📗 جەنۇبىي يول دەپ ئاتالغان ئۈچ يولنىڭ ئاساسى لېنىيىسى ۋە تۆگۈنلىرى بولغان رايونلار 🎚 كاسپى دېڭىزىتىڭ شەرقىي ۋە شىمالىي قىرغاقلىرىدىكى جايلار ئوتتۇرا ئاسىيا ئافغانىستان تارىم ئويمانلىقى جۇڭغار ئويمانلىقى』 تۈرك خاقانلىقىنىڭ تېررىتورىيىّسى ئىچىدە بولۇپ ٪ شۇ چاغدىلا تۈركلەر خەلقئارا سودا يولىتىڭ خوجايىنى ئىدى 🎚

🎚 🖟 شەرق مەلىكىسى توغرىسىداڭتەھرىر

يېقىنقى يىللاردىن بېرى بەزى ئالىملار 🛙 چەت ئەل ئالىملىرىمۇ بۇنىڭ ئىچىدە 🖟 قەدىمكى خوتەننىڭ يېپەك توقۇمىچىلىقى ھەققىدە مۇلاھىزە يۈرگۈزگەندە تارىخى ئەمەلىيەتكە زادى ئۇيغۇن كەلمەيدىغان ئاتالمىش 🖟 شەرق مەلىكىسى 🖟 دەيدىغان رىۋايەتنى كۆتۈرۈپ چىقىپ خوتەنگە پېلە قۇرۇتىتىڭ ئۇرىغىنى شەرق مەلىكىسى ¶جۇڭگو مەلىكىسى∯تىڭ ئېلىپ كەلگەنلىكى ئۇتېڭدىن. بۇرۇن خوتەندە پېلىتىڭ يوق ئىكەنلىكىنى سۆزلەيدىغان بولۇپ قالدى∯ بۇ رىۋايەتلەرنى راستقا ئايلاندۇرۇشقا ئۇرۇتىۋاتقانلار رەت قىلغىلى بولمايدىغان تارىخى پاكىتلاردىن كۆز يۇمۇپ خوتەنگە چىلە قۇرۇتىتىڭ ئۇرىقىنى مىلادىتىڭ ¶¶¶ يىللىرى خوتەن خاقانى ۋىجايا جاۋا ¶بۇ بۇددا دىتىغا ئېتىقاد قىلىدىغان خوتەن ئۇيغۇرلىرىتىڭ بوددىست ھىندىچە ئىسمى بولسا كېرەك∯ غا ياتلىق بولغان جۇڭگو مەلىكىسى ئېلىپ كەلگەن شۇنىڭدىن كېيىن خوتەندە يىپەك توقۇمىچىلىقى پەيدا بولغان دىيىشىدۇ¶

ئۇلارنىڭ بىردىنبىر ئاساسلىتىدىغان دەسمايىسى جۇڭگو تارىخىدا ئۆتكەن مەشھۇر بۇددىست شۇەنجاڭ ¶مىلادىتىڭ ¶¶¶ يىلى تۇغۇلۇچ ¶¶¶ ¶ يىلى ئۆلگەن ¶ئىڭ ¶ئۇلۇغ تاڭ دەۋرىدىكى غەربكە ساياھەت خاتىرىسى¶ ناملىق ئەسىرىدىكى شەرق مەلىكىسى توغرىسىدىكى رىۋايەت¶

شۇەنجاڭ ھىندو بۇددىزىمىنى ئۆگىنىش ۋە تەتقىق قىلىش ئۈچۈن ھىندىستانغا بېرىپ 🖟 يىل ﴿مَىلادىمَىكُ ۗ ۗ ﴿ ۗ ۗ يىلىدىن ﴾ ﴾ ﴾ ﴾ يىلىغىچە ﴿ تۇرغان ﴾ ئۇ لوياڭغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن ئوتتۇرا ئاسىيا ھىندىستاندا كۆرگەن ﴾ بىلگەن ئاڭلىغانلىرىغا ئاساسلىنىپ ﴿ اَنْوُلُوغَ تَاكُ دەۋرىدىكى غەربكە ساياھەت خاتىرىسى ﴿ دېگەن ئەسەرنى بىيەنجى دېگەن كىشىنىڭ ياردىمى بىلەن تۆزۈپ جىققان ﴾

ائۇلۇغ ئاڭ دەۋرىدىكى غەربكە ساياھەت خاتىرىسى| ناملىق ئەسەرگە شۇەنجاڭنىڭ ئېيتىپ بېرىشى بويىچە | ھىنىدى تىبەت رىۋايەتلىرى ئاساسىدا| خوتەن خانى ۋىجايا جاۋاغا ياتلىق بولغان شەرق مەلىكىسى | جۇڭگو مەلىكىسى| خوتەنگە كېلىدىغان چاغدا باش كىيىمىتىڭ ئىچىگە پىلە قۇرتىتىڭ ئۇرۇقىنى يوشۇرۇپ چېگرادىن ئۆتكەنمىش| چېگرادىكىلەر مەلىكىتىڭ باش كىيىمىنى تەكشۈرۈشكە جۈرئەت قىلالمىغان| مەلىكە خوتەنگە كەلگەندىن كېيىن پىلىنى ئۆستۈرگەن| بۇنى كۆرگەن ۋەزىرلەر خوتەن خاتىغا| بۇ قۇرۇتلارنى كۆيدۈرۈۋېتدىلى بولمىسا ئۇ ئەجدىرھاغا ئايلىتىشى مۇمكىن دەيدۇ| ئەمما مەلىكە پىلە قۇرۇتىنى يوشۇرۇن ھالدا بېقىپ ئۆستۈرۈپ ئۇتىڭدىن چىققان يىپەكتىن شايى | دۇردۇن توقۇپ كىيىم | كېچەك تىكىپ كىيىپتۇ| بۇنى كۆرگەن خوتەن خانى پىلە قۇرۇتنى ئۆستۈرۈشكە يول قويۇپتۇ|

بۇ رىۋايەتنىڭ تارىخى ئەمەلىيەتكە زادى ئۇيغۇن كەلمەيدىغانلقىنى ئېسپاتلاش ئۈچۈن مىلادىتىڭ [[]]] يېلى خوتەن خاتىغا ياتلىق ق قىلىنغان [ابولغان] شەرق مەلىكىسى [اجۇڭگو مەلىكىسى] يېلە قۇرۇنىنى خوتەنگە ئېلىپ كېلىشتىن ئاز دېگەندە [[]] يېل بۇرۇن [مىلادىدىدى [ئەسىر بۇرۇن] خوتەندە يېپەك توقۇمىچىلىقىتىڭ تەرەققىي قىلغانلىقىنى ياۋرۇپادىكى رومالىقلارنىڭ خوتەندە توقۇلغان يېچەك ماللارنى ئەتئۇالاپ ئۇنئىڭدىن كىيىم [كېچەك كىيگەنلىكىنى شۇ چاغلاردا تېخى جۇڭگودىن چىقىدىغان يېچەك ماللارنى بىلمەيدىغانلىقىنى ئىسپاتلايدىغان پاكىتلارنى كەلتۈرۈش ئارقىلىق [خوتەنگە پېلە قۇرۇتىتىڭ ئۇرۇقىنى شەرق مەلىكىسى ئېلىپ كەلگەن] دېگەن رىۋايەتنى رەت قىلىش لازىم.

ئاتالمىش |أشەرق مەلىكىسى|| توغرىسىدىكى بالغان رىۋايەتنى رەت قىلىش ئۈچۈن قەدىمكى چاغلاردا رومالىقلارنىڭ جۇڭگونىڭ يىپەك ماللىرىنى تېخى بىلمىگەن ۋە ئۇنى كۆرمىگەن چاغدا ئەڭ دەسلەپ قايسى خەلقلەر توقىغان يىپەك ماللارنى بىلىدىغانلىقى ۋە ئۇ ماللاردىن كىيىم || كېچەك كىيگەنلىكى توغرىسىدا مەلۇمات بېرىش ناھايىتى مۇھىم مەسىلە||

قەدىمكى چاغدىكى يۇنان ۋە روما ئالىملىرىدىن كىجىئاس [مىلادىدىن []] يىل بۇرۇن ئۆتكەن [سىترا بون [مىلادىدىن []] يىللىرى ئۆتكەن [] يىللىرى ئۆتكەن ئۆتكەن [] يىللىرى ئۆتكەن ئۆتكەن [] يىللىرى ئۆتكەن ئۆتكەن كىللىرى ئۆتكەن كىللىرى ئۆتكەن ئۆتكەن [] يىللىرى ئۆتكەن ئۆتكە

ياۋرۇپالىقلاردىن تۇنجى قېتىم يىپەك دۆلىتى ¶سىرىسلار دۆلىتى¶¶ توغرىسىدا مەلۇمات بەرگەن¶ يۇنان ئالىمى كىجىئاس بولۇپ ئۇ مىلادىدىن ¶¶¶ يىل بۇرۇن ¶سىرىسلار دۆلىتى¶ دېگەن نامنى تىلغا ئالغان∯

يۇنان ئالىملىرىدىن سىتىرابون ||ساياھەت خاتىرىسى|| ناملىق ئەسىرىنى يازغاندا ||مىلادىدىن بىر ئەسىر بۇرۇن|| ئۇلۇغ ئىستىلاچى ئالىكاندىر ماكىدونىكى ||ئىسكەندەر زۇلقەرنەيىن||ئىڭ مىلادىدىن |||| يىل بۇرۇن ئالەمدىن ئۆنكەن مەشھۇر سەركەردىسى ئۇنىسكىر يىتوستىڭ خاتىرىسىدىن پايدىلانغان|| ھىندىستانغا كەلگەن ئۇنىسكىر يىتوس ئۆزى يازغان خاتىرىدە ئۇيغۇرلارنىڭ ئانا يۇرتى بولغان تارىم ئويمانلىقىنى ||سىرىسلار دۆلىتى|| ||يىچك دۆلىتى||| دەلىتى|| دۆلىتى|| قوغىسىدار دۆلەتىن| |يىچك دۆلىتى||| توغرىسىدا يۇنان ۋە روما يازغۇچىلىرى ئىچىدىن مىلا پىلىينى مارىسىللىدوس پىتولى قاتارلىقلارنىڭ بەرگەن مەلۇماتى بىرقەدەر تەپسىلىراق ۋە ئېتىقراق||

روما يازغۇچىسى مىلا أمىلادى يىڭ أَلَّ أَ يىللىرى ئۆتكەن أَ أَنَّ شەرقىدە ھىندىلار سېرىسلىقلار سىتىسىلىكلەر بىلەن ياشلىدۇ مىندىلار بولسا مانا شۇ ئىككىسىتىڭ أسىتىسلىكلەر بولسا ئەڭ شىمالدا سىرىسلار بولسا مانا شۇ ئىككىسىتىڭ أسىتىسلىكلەر بىلەن ھەمىلىرى ئاپ ئوتتۇرا قىسمىدا ياشايدۇ أَا سىتىسىلىكلەر بولسا ئەڭ شىمالدا تەڭدىشى تېچىلمايدىغان سەمىمى سادىق ئادەملەر ئۇلار سودا ئىلىلىرىنى قۇملۇققا قويۇپ أَ قويۇپ كەيىنى قىلىپ تۇرىدۇ أَالىلىرىنى قۇملۇققا قويۇپ أَ قويۇپ كەيىنى قىلىپ تۇرىدۇ أَالىلىرىنى قۇملۇققا قويۇپ أَ قويۇپ كەيىنى قىلىپ تۇرىدۇ أَالىلىرىنى ئەملىلىرىنى قۇملۇققا قويۇپ أَا قويۇپ كەيىنى قىلىپ تۇرىدۇ أَالىلىرىنى ئەملىلىدى ئالىلىرىنى ئەندۇپ كەيلىدۇ بىلىدىڭ سىرىسلىقلار سۇرۇپ سورلەشمەيدۇ بىلىلىدىڭ بىرى ئالىلىرىنى ئەللىرىنى ئەلىلىرىنى ئەلىلىرىنى ئەللىرىنى ئەلىلىرى ئالىلىرىنى ئورۇپ تۇرۇپ سۆرلەشمەيدۇ مائالىلى قۇملۇققا قويۇپ أَلىنىڭ ئورۇپ ئورۇپ ئورۇپ ئوردۇپ ئوردۇ

تەبىئەتشۇناس رىم يازغۇچىسى پىلىينى ۋەبىئەت تارىخىۋ ناملىق ئەسىرىدە ۋاسىرىس دۆلىتىۋ قۇلىپىيەك دۆلىتىۋاۋ توغرىسىدا مەزمۇنى مىلا بەرگەن مەلۇماتقا ئوخشايدىغان مەلۇمات بېرىدۇۋ پىلىينى مۇنداق دەپ يازىدۇ ۋا ۋاسىرىسلىقلارنىڭ ئورمانلىرىدىن

يىپەك چىقىدۇ] دۇنياغا مەشھۇر [[]]] ئۇلار كىمخاپ تاۋاق] دۇردۇن توقۇپ روماغا ئېلىپ بېرىپ ساتىدۇ [[]]] سىرىسلىقلار مۇلاھىم تارىنىتېاق كېلىدۇ[[الآ][اپىلىينى يەنە مۇنداق دەپ يازىدۇ [ا أسىرىسلىقلار بوي ا تۇرقى جەھەتتە ئادەتتىكى ئادەملەردى.ن ئېگىر چاچلەرى قىزىل كۆزلىرى كۆك ئاۋازلىرى جاراڭلىق كېلىدۇ[چەتتىن بارغانلار ئۇلارنىڭ تىلىنى بىلمەيدۇ[شۇنىڭ ئۇچۈن ئۇلار بىلدن سۆھبەتلىشەلمەيدۇ∄ چەتتىن بارغانلار ٪ ماللىرىنى مەلۇم دەريانىڭ شەرقى قىرغىقىغا ئېلىپ بېرىپ سىرىسلىقلارنىڭ ماللىرىمىڭ يېتىغا قويىدۇ 🖟 ئەسلىدە بېكىتىلگەن باھا بويىچە مال ئالماشتۇرۇلىدۇ 👭 👭 پېلى كىيىتىڭ مەلۇماتىدىن قارىغاندا سىرىسلىقلارنىڭ يىپەك ماللىرى روماغا ئېلىپ بېرىلىپ سېتىلىدىكەن∄ ئۇنىڭ ئۈستىگە پىلىيىتىنىڭ 👚 سىرىسلىقلارنىڭ ئېرقى خۇسۇسىيەتلىرى توغرىسىدا بەرگەن مەلۇماتى ناھايىتى يۇقىرى قىممەتكە ئىگە🎚 بۇ ئۇيغۇرلارنىڭ ئاق تەنلىك ئېرققا مەنسۇپ ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ ا جۇڭگونىڭ قەدىمكى تارىخچىلىرىمۇ ئېرقى جەھەتتىن ئۇيغۇرلارغا بەكمۇ يېقىن بولغان ئويسۇنلارنى 🏿 كۆك كۆز 🔻 قىزىل چاچى 📲 دەپ يازغان بولسا 🔻 قىرغىزلارنى 🖟 چىرايى ئاق سۈزۈك قىزىل چاچ كۆزلىرى كۆك 🛙 🗓 🖟 دەپ يازغان 🎚 پېلىيىنى 🗼 رىم ئات سۆڭەكلىرىتىڭ ئەيشى 🖟 ئىشرەت 🕏 كەيپ 🖟 ساپاغا بېرىلى، تۇرمۇشتا چىرىكلىشىپ بايلىقلارنى ھەددىدىن ئارتۇق بزۇپ 🎚 چېچىپ ئەخلاقى جەھەتتە بەكمۇ بۇزۇلۇپ كەتكەنلىكى ئۇلارنىڭ كىيىدىغان كىيىملىرىتىڭ سىرىسلەر دۆلىتىدىن كېلىدىغان كىمخاپ تاۋار 🏿 دۇردۇنلاردىن تىكىلىدىغانلىقى سىرىسلار دۆلىتىدىن سېتىپ ئالىدىغان بىيەك ماللار ئۈچۈن رىم تىللالىرىنىڭ 🎚 ئالتۇن بۇللىرىنىڭ 🖟 ئا🖟 سىرىسلىقلارنىڭ قولىغا چۈشۈپ كېتىدىغانلىقى توغرىسىدا ھەسرەتلىتىپ مۇنداق دەپ يازغان ئىدى 🏿 🖟 دۆلىتىمتىڭ تىللالىرىدىن ھىندىستان سىرىسلار دۆلىتى ۋە ئەرەپ يېرىم ئارىلى قاتارلىق ئۈچ دۆلەتكە ھەر يىلى ئاز دېگەندە يۈز مىليون سىتىر كىيىس [ارىم تىللاسى] ئېقىپ كېتىدۇ 🎚 مانا مۇشۇ پۇللار 🔻 دۆلىتىمدىكى ئەرلەر بىلەن ئاياللار 🖟 ئاق سۆڭەكلەرنى دىمەكچى 🖟 ئېزۇپ 🖟 چېچىپ خەجلىشى ئۈچۈن كېتىدۇ 🛙 👭 پېلى يى ئى ئىي تى ئىڭ 🖟 تەبى ئەت تارىخى 🎚 دىكى مەلۇماتقا ئاساسلانغاندا 💎 روما ئاق سۆڭەكلىرى ئۆزلىرى ئىڭ ئەيشى 🖟 ئى شرەت كەيپ 🔋 ساپالىق تۇرمۇشىتىڭ ئېھتىياجىغا لازىم بولىدىغان يىپەك ماللارنى سىرىسلىقلاردىن ئالغان بولسا 🛘 دورا 🎚 دەرمەك ئۇنچە 🎚 ياقۇتلارنى ھىندىستاندىن 💎 مەرۋايىتلارنى ئەرەبىستاندىن ئالغان 🎚

مىلادىدىن ااااا يىل بۇرۇنقى ۋاقتىدىن تارىپ ياۋرۇپالىقلار ||يۇنان ۋە رىم|| تارىم ۋادىسىدىكى ئۇيغۇرلار ئېلىنى يىپەك ئىلى |سىرىسلەر ئېل|| دەپ تونىغان||

يۇنان ۋە رىم ئالىملىرى تارىم ئورمانلىقىتىڭ تەبىش شارائىتى \اتاغلىرى دەريالىرى ئورمانلىرى چۆللىرى ئېقلىمى | ئۇنىڭغا چېگرالىتىدىغان دۆلەتلەر ھەققىدە ئاساسەن توغرا مەلۇمات بەرگەن ||

يۇنان ۋە رىم ئالىملىرى ئەڭ قەدىمكى چاغلىرىدىن تارتىپ ياۋرۇپالىقلارنىڭ تارىم ئوبمانلىقىدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ يىچەك ماللىرىنى ئىستىمال قىلغانلىقىنى كۈچلۈك پاكىتلار ئارقىلىق ئېتىق ۋە تەپسىلىي چۈشەندۈرگەن∄

يۇنان ۋە رىم ئالىملىرى تارىم ئويمانلىقىدا باشىغان خەلقنىڭ ئۇيغۇر ئىكەنلىكىنى ئۇلارنى ئۆز نامى بىلەن ﴿ئۇيغۇرداس﴾ ئاتىغاندىن تاشقىرى ئۇلارنىڭ ئىرقى جەھەتتىن قايسى ئىرققا مەنسۇپ ئىكەنلىكىتىمۇ ئىسپاتلاپ بەرگەن﴾

ئەگەر سىرىس ئېلى دەپ ئاتالغان تارىم ئويمانلىقىدا يېپەكچىلىك سانائىتى ئەڭ قەدىمكى چاغلاردىن تارتىپ ||مىلادىدىن نەچچە ئەسىر بۇرۇن|| تەرەققى قىلمىغان بولسا ||جاھاننىڭ مەر || مەر شەھرى|| دەپ ئاتالغان رىمدىكى روما ئاق سۆڭەكلىرى،تىڭ يۇقىرى سۈپەتلىك يېيەك ماللارغا بولغان ئېھتىياجىنى قامدىيالمىغان بولاتنى|| ئۇيغۇرلارنىڭ قەدىمكى چاغلاردا يىپەك توقۇمىچىلىقىدا ئۇقىرى سەۋىجىگە كۆتۈرۈلگەنلىكىنى ئىسپاتلايدىغان پاكىتلار ئاز ئەمەس الىنىچى ئۆلەنگولىرى ئەدەردىكى خەدزۇلار يىپەك توقۇمىچىلىقىقىدا ئۇيغۇرلارنىڭ توقۇمىچىلىقتىكى ئارتۇقچىلىقىدىن ئۇگەنگەنلىكى بۇئىڭغا مىسسال بولىدۇا يىپىغىدە ئەرىخىلىدا ئەرىخالىردا ئەرىخالىردا ئەرىخالىردا ئەرىخالىردا ئەرىخالىردا ئوز يوللۇق مىسسالىردى ئارتىدىن ئارقۇلغانكى شۇ چاغلاردا توز يوللۇق ئەرمىخالىردى ئارقىمىلاردىكى الىسسەندەن كۆزگە كۆرۈندىلىك تەرەققىيات شۇ بولغانكى شۇ چاغلاردا توز يوللۇق ئەرمىخالىردى ئاسقىرى يەنە قىيباش گوللۇك ئارقىغىدىن گۈل چىقىرىلغان كىمخالىلارمۇ مەيدانغا كەلگەن ئارقاقتىن بۇ خىل گۈل چىقىرىلىدا ئۇرۇن شىنجاڭدىكى قېرىنداش مىللەتلەر يۇڭ چېقىرىش ئۇسۇلىنى خەن سۇلالىسى ۋاقتىدىلىلارلىن ئارقىغىدىدى ئىردىچچە ئەسىر بۇرۇن شىنجاڭدىكى قېرىنداش مىللەتلەر يۇڭ توقۇمىچىلىق ھۆرىرىدەن قۇللانغان ۋا ئوتتۇرا تۈزلەڭلىك دايونلىرى يىپەك توقۇمىچىلىققا قوللانغان بۇ خىل توقۇش ئۇسۇلىنى لارغاڭ ھىلىدان بۇ خىل توقۇش ئۇسۇلىنى ۋا ئايا شىنجاڭدىن ئۆكەنگەن بولسا كېرەك الىلاراسادا شۇ ياكىت قەدىلىدى كىلى ئوڭ رىپىدىدىدۇللىرىنىڭ ئارقىغىدىدى گۈل چېقىرىش ئۇسۇلىرىنىڭ دارقىغىدىدى ئۇللارنىڭ يېپەك توقۇمىچىلىقىدا بولسۇرى سەۋمىيىگەن كۆرسىتىدۇرا

بۇتىڭدىن ئاشقىرى مىلادى عىڭ [[]] يىللىرى شەرق مەلىكىسى پىلە قۇرۇتىيىڭ ئۇرۇقىنى خوتەنگە ئېلىپ كەلگەن ئۇتىڭدىن بۇرۇن شىنجاڭ رايونىدا [يېپەك يوق ئىدى [ادېگەن رىۋابەتنى رەت قىلىدىغان مۇنداق بىر پاكىتىمۇ بار [] يېقىنقى يىللاردا تۇرپان رايونىدا ئېلىپ بېرىلغان ئارخىئولوگىك قېزىشلەر ئارقىلىق [قېزىۋېلىنغان قول يازمىلار ئىچىدە[]]] مىلادىتىڭ [آ]] يىلىدا پىلە قۇرۇتىنى ۋە ئۆزمە دەرىخىنى ئىجارىگە ئېلىش توغرىسىدا يېزىلغان ھۆججەت ئۇچرىدى[]] يادىكارلىق []] بەت[] مانا بۇ پاكىت يىپەك مەلىكىسى []شەرق مەلىكىسى[] مىلادىتىڭ []] يىللىرى پىلە قۇرۇتىتىڭ ئۆرۇقىنى خوتەنگە ئېلىپ كەلگەن دېگەن رىۋابەتنى رەت قىلىدۇ[] قەدىمكى چاغدا خوتەندىلا ئەمەس ھەتتا تۇرپان رايوندىمۇ يېپەكچىلىك تەرەققىي قىلغانىدى]

يۇقىرىدىكى پاكىتلاردىن چىقىرىلغان ئەڭ ئاساسلىق ۋە مۇھىم خۇلاسە ئاتالمىش [ايغېەك مەلىكىسى] رىۋايىتىدىكى مىلادىتىڭ [[[]] يېلى جۇڭگودىن خوتەن خائىغا ياتلىق بولغان مەلىكىتىڭ پىلە قۇرۇتى ئۇرۇقىنى خوتەنگە ئېلىپ كېلىشىدىن بۇرۇن خوتەندە يىپەك توقۇمىچىلىق سانائىتى يوق ئىدى دېگەن يالغان رىۋايەتتىڭ ئۈزۈل || كېسىل رەت قىلىتىشى خالاس||

شۇنىمۇ ئېيتىش كېرەككى قەدىمكى چاغلاردا جۇڭگودىن باشقا دۆلەتلەرنىڭ ھۆكۈمرانلىرىغا ياتلىق بولغان مەلىكىلەرنىڭ ئىسىملىرى جۇڭگونىڭ تارىخى يىلنامىلىرىغا ئۇيسۇن خانلىرىغا ياتلىق بولغان جۇڭگو مەلىكىلىرىنىڭ ئىسىملىرى جۇڭگو تارىخى يىلنامىلىرىغا يېزىلغان』 ئەپسۇسكى مىلادىنىڭ 🖟 ئەسىرىدە خوتەن خانىغا ياتلىق بولغان مەلىكىنىڭ ئىسمى جۇڭگونىڭ تارىخى يىلنامىلىرىدا ئۇچرىمايدۇ﴾

تارىخىي پاكىتلارنىڭ راستاىقىغا ھۆرەدت قىلىتىدىغان بولسا تارىخىي پاكىتلار بويىچە ئىسپاتلانمىغان رىۋايەتتىڭ يالغانلىقى ئېتىراپ قىلىنسا خوتەنگە پىلە قۇرۇتىتىڭ ئۇرۇقىنى خوتەن خاتىغا ياتلىق بولغان جۇڭگو مەلىكىسى ئېلىپ كەلگەن دېگەن رىۋايەتتىڭ تامامەن يالغانلىقىنى ئېتىراپ قىلماسلىققا ھېچقانداق بانا ﴿ سەۋەب بوق﴾ ھونلارنىڭ ئاسىيا بىلەن ياۋرۇپا بارىدىغان خەلقئارا قاتناش بولىغا ھۆكۈمرانلىق قىلىشى جۇڭگو بىلەن غەرب ئەللىرى ئارىسىدىكى تۈرلۈك مۇناسىۋەتلەرنىڭ ئۇڭۈشلۇق ئېلىپ بېرىلىشىغا توسقۇن بولغان﴾ شۇنىڭ ئۈچۈن شەرق بىلەن غەرب ئارىسىدىكى خەلقئارا قاتناش يولى جۇڭگوغا ئىسبەتەن گاھ تاقىلىپ گاھ ئېچىلىپ تۇراتتى﴾

پىلە قۇرۇتى ئۇرۇقىتىڭ ياۋرۇپاغا تارقىلىشى الەھرىرا

قدىمكى رىم ئېمپىرىيسى دەۋرىمدە [ميلادىدى بۇرۇن ۋە كېيىن] يېپەكتىن توقۇلغان كىمخاپ شايى تاۋار دۇردۇنلارنىڭ ياۋرۇپاغا [ائاساسەن روماغا] تارىم ئويمانلىقىدىكى يېپەك ئېلى [اسېرىسلەر ئېلى]دىن بارغانلىقى ئاتالمىش [ايىپەك مەلىكىسى] رىۋايىتىتىڭ يالغانلىقى توغرىسىدا شوزلەپ ئۆتتۈم] تۈرك خاقانلىقى دەۋرىدە ئىچكى ۋە ئاشقى [اخولقئارا] سودا ئىشلىرى ئەھۋالىتىك ئاساسى مەشغۇلاتلىرىدىن بىرى ئىدى [اپولۇپمۇ بۇ دەۋردە خەلقئارا سودا ناھايىتى كەڭ مەققىلىدىكىدى [الى يىلىدىكىچە مۇكۇم سورگەن]ئىڭ كائىلى ئورپان خانلىقى مىلىدىتىك [الى يىلىدىكىن [الى يالىلىيىتى كەڭ مۇكۇن]ئىڭ ئائىلى ئورپان خانلىقى مىلىدىتىك قۇرپان ئورپان خانلىقى مىلىدىتىك قۇرپان ئورپان خانلىقى يەركىلىدىكى ئائىلى بېرۇكۇدىن تاڭ سۇلالىسىتىڭ پادىشاھى لى يەن غەربىي تۈرك خانلىقىكىڭ ئائىلى يايىلىدىتىڭ ئائىلى ئەرگۇدىن تاڭ سۇلالىسىتىڭ پادىشاھى لى يەن مىلىدىتىك ئائىلى ئائىلىلىدى ئىچىدە شەرقىي رومادىن ئائىلىلىدى ئىچىدە شەرقىي رومادىن ئومادىلىدى ئىچىدە شەرقىي رومادىن دەۋرىدىمۇ بۇرۇنقى چاغلارغا ئوخشاشلا ئاسىيادىن ياۋرۇپاغا ئېلىپ چىرۇكىلىدى ئائىدى ئىلىرى ئىچىرى ئىلىدى ئىلىدى ئىلىدى ئىلىرۇدى دەۋرىدىمۇ بۇرۇنقى چاغلارغا ئوخشاشلا ئاسىيادىن ئىگىلارۇرغاغ ئېرۇنىلىدىن ئىللىرىدىدىن يېپەك رەختلەر دورا [الەدەمكلەر زىبۇ] زىنىنەت بۇيۇملىرى تېردىن ئىشلەتگەن ماللار ئاساسى سالماقنى ئىگىلىدىتى]

تۈركلەر يالغۇزلا ياۋرۇپا بىلەن سودا قىلىپ قالماستىن جۇڭگو بىلەنمۇ ناھايىتى كەڭ ھالدا سودا ئېشلىرىنى ئېلىپ بارغان ۗ تورك خانلىقى تەركىمىدىكى ئوتتۇرا ئاسىيانىڭ مۇھىم خانلىقلىرىدىن سەمەرقەنت خانلىقى بۇخارا خانلىقى قاتارلىق خانلىقلار مىلادىتىڭ [آآآ] يىلىدىن [آآ] يىلىغىچە بولغان آآ يىل ئىچىدە جۇڭگوغا توققۇز قېتىم سودا ئەلچىلىرى ئەۋەتكەن آ تورك خاقانلىقى تەركىمىگە كەرگەن خانلىقلار يېرىم مۇستەقىل ھالدا بولۇپ بەزى خەلقئارا مۇناسىۋەتلەردىكى چوڭ ئىشلارنى قىلىشتا تورك خاقانىتىڭ رۇخسىتىنى ئالاتنى آ يۇقىرىدا ئېيتىپ ئۆتكىتىمىزدەك تۈركلەر بىلەن ئىران ساسانىلار سۇلالىسى ئارىسىدا بىرنەچچە قېتىم ئۇرۇشتىڭ يۈز بېرىشى خەلقئارا سودا يولىغا بولغان ھۆكۈمرانلىقنى تالىشىش ۋە خەلقئارا يىپەك سودىسىدىن كېلىدىغان پايدىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بولغان بۇ كۆرەشتە شەرقىي روما بىلەن ئىتتىپاقداشلىق مۇناسىۋىتىنى ئورناتقان تۆركلەر ئۈستۈن چىققان∄

ھەر يىلى دېڭۈدەك نەچچە ئون مىليونلىغان رىم ئىللاسىغا سىرىسلەر ئېلىدىن يىپەك ماللارنى سېتىپ ئېلىشقا خېلىدىن بېرى چىدىمىغان رىم ھۆكۈمرانلىرى ﴿أَبْمِپىراتۇرلىرى ﴿ يېلىدىن يىپەك چىقىرىپ ئۆزلىرىتىڭ ئېھتىياجىغا لازىم بولىدىغان كىمخاپ شايى تاۋار دوردۇن قاتارلىق يىپەك ماللارنى ئۆزلىرى ئىشلەپچىقىرىش ئۈچۈن باش قاتۇرۇشقان ئىدى ﴿

ئۇلارنىڭ بۇ ئارزۇ 🛙 ئۆمىدلىرى تۈرك خانلىقى دەۋرىدە ئەمەلگە ئاشتى 🖟 بۇ توغرىدا يۇنان ئالىملىرى مۇنداق مەلۇمات بېرىدۇ 🖟 🖟 ئەسىرىكىڭ ئاخىرىدا ياشىغان يۇنان ئالىمى زوناراس 🖟 🖟 ئارىخنامە اا ناملىق ئەسىرىدە مۇنداق دەپ يازغان ئىدى 🖟 اابۇرۇن رومانلىقلار يىپەك ئىشلەپچىقىرىش ئۇسۇلىنى بىلمەيتتى اا يىپەكنى پىلە قۇرۇتىتىڭ قۇسىدىغانلىقىنى بىلمەيتتى 🖟 ا

تۈركلەر بېلەن شەرقىي روما ئارىسىدىن سودىدا تۈركلەر ئارقىلىق شەرقىي روماغا ئېلىپ بېرىلىدىغان ماللارنىڭ ئىچىدە ئاساسى سالماقنى يېپەك توقۇلمىلىرى ئىگەللەيدىغانلىقى خوتەننى ئاساس قىلغان ئۇيغۇر يېپەكچىلىكىتىڭ ئەڭ قەدىمكى چاغلاردىن تارتىپ دۇنياغا مەشھۇرلىقى پىلە قۇرۇتى ئۇرۇقىتىڭ ﴿يەپەك مەلىكىسى﴾ تۈغرىسىدىكى رىۋايەت بويىچە مىلادىتىڭ ﴿﴿الْ ﴾ ﴿ الله لايكىلىرى ئوغۇرلىقىد ئېلى ﴿ الساسەن خوتەن ﴾ دىن شەرقىي يېلى جۇڭگودىن خوتەنگە كەلتۈرۈلگەنلىكىتىڭ يالغانلىقى پىلە قۇرۇتى ئۇرۇقىتىڭ سىرىسلەر ئېلى ﴿ الساسەن خوتەن ﴾ دىن شەرقىي روماغا ئىسمى نامەلۇم بېر ئىرانلىق راھىپ تەرىپىدىن مىلادىتىڭ ﴿ الله ﴾ ﴿ يېللىرى ئوغۇرلۇقچە ئېلىپ بېرىلغانلىقى توغرىسىدىكى پاكىتلار يېتەرلىك بولسا كېرەك ﴾

ئاخىرقى سۆز قەدىمكى چاغدىكى ئاسىيادىن ياۋرۇپاغا بارىدىغان خەلقئارا سودا بولى يالغۇزلا ئاسىيادىكى خەلقلەر بىلەن ياۋرۇپادىكى خەلقلەرنىڭ ئۆزئارا ئالماشتۇرۇش رولىنى ئويئاپلا قالماستىن بەلكى مەدەنىيەت خەھەتتە ئاسىيادىكى خەلقلەر بىلەن بۇرىكىلىك روللارنى ئويئىغان ۋا جەرىئىڭ ئارتۇقچىلىقىقىنى ئۆگىتىپ شائلىق مەدەنىيەت يارىتىشىمۇ ئاھايىتى كۆچلۈك تۆرتكىلىك روللارنى ئويئىغان ۋا خەلقئارا سودا يولىدا سودا كارۋانلىرى ئەلچىلەر سەيياھلار غەربىيىن شەرققەت شەرقىتىن غەربكى موكىدەك ئۆتۈشۈپ تۆراتتى ۋا بەرىدە بولسا تاجاۋۇزچىلىق مەقسىتى بىلەن سەپەرۋەر قىلىنىغان تومەنلىگەن قوشۇنلارمۇ سودا ئەلچىسى ياكى ئاددى سودىگەر قىياپىتىگە كېرىۋالغان جاسۇسلارمۇ قاتناپ تۆراتتى ۋا غەرب بىلەن شەرق ئوتتۇرا ئاسىيا ئارقىلىق تۆۋار ئالماشتۇرۇش ئىشلەرمىنى يۇرگۇزگەندىن ئاشقىرى مەخبىي ئاخبارات يېغىش ئىشلەرمىنى قىلاتتى ۋا باشتا ئېيتىپ ئۆزۈردەك مىلادىتىڭ قۇرۇزىتىڭ ئۇرۇزۇپ بېرىپ يىچەك ئىشلەپچىتىرىشىدا ھۆكۈر سۈرگەن دەچچە مىڭ يېللىق سىرىنىڭ ئۆرۈرى ئەرۋىي ئۇرۇزەن بېرىپ يىچەك ئىشلەپچىقىرىشدا ھۆكۈر سۈرگەن دەچچە مىڭ يېللىق سىرىنىڭ ئۇرۇزۇپ بېرىپ يىچەك ئىشلەپچىقىرىشدا ھۆكۈر سۈرگەن بەرۇرۇن بېرى ئىلىق سىرىنىڭ ئۇرۇقىنى شەرقىي روماغا يەتكۈرۈپ بېرى يىلە قۇرۇرۇقىنى شەرقىي روماغا يەتكۈرۈپ بېرىشتىپ بۇرۇن شەرقىي روماغا يەتكۈرۈپ بېرىستىپ بۇرۇن شەرقىي روماغا يەتكۈرۈپ بېرىستىپ ئورۇن شەرقىي روماغا يەتكۈرۈپ بېرىشتىپ ئورۇن شەرقىي دومالىنى ئىلەن ئىلىنىڭ يېلىن ئىلىنىڭ ئاھايىتى قىممەت باھالىق ئىنىنان بولسا ئۇرىگىگىدىن ئوغىرىدىن ئوغرىلاپ ئېلىپ كېلىدىن يالىدان ۋالىدىن ئۇرۇنىگىدىن ئوغرىلاپ ئىلىنىدىن ئوغرىلاپ ئېرىنىڭ ئاھايىتى قىممەت باھالىق ئىنىنام ۋامۇلۇپ بېرىدىن ئولىلىلىقىلەن ئومىلاپ ئېلىپ كېلەن، ئولىدان ۋالىگىلىڭ ئاھايىتى قىممەت باھالىق ئىنىنام ۋارىنىڭ ئىلىدان ۋالىلىدىن ئوغرىلاپ ئېلىپ كېلىدىن ئوغرىلاپ ئېلىپ كېلىدىن ئوغرىگىدىن ئوغرىدىن ئوغرىگىدىن ئوغرىلاپ ئېلىن ئىلىدىن ئوغرىلاپ ئېلىپ كېلىدىن ئوغرىلاپ ئېلىن ئېلىنىڭ ئىلىدىن ئوغرىلىدىن ئوغرىگىدىن ئوغرىلىدىن ئوغرىلىدىن ئوغرىلىدىدىن ئوغرىلىدىدىن ئوغرىلىدىدىن ئوغرىگىدىدىن ئوغرىلىدىن ئوغرىلىدىدىدى ئولىدىدىن ئولىدىدىن ئوغرىلىدىدىن ئولىدى ئىلىدىن

ئېھتىمال ئېرانلىق راھىپ خىرىستىئان مۇرىدى بولغانلىقى پوستىئاندىن ئالىدىغان قىممەت باھالىق ئېنئامغا قىرىققانلىقى ئۈچۈن سىرىسلەر ئېلىدىن پېلە قۇرۇئىتىڭ ئۇرۇقىنى ئوغرىلاپ شەرقىي روماغا يەتكۈزۈپ بەرگەن اامائ مۇشۇ ۋەقەدىن تەخمىئەن الله يىل بۇرۇن امىلادىنىڭ الله اايىلى غەربىتىڭ سۈزۈك رەڭلىك شىشە ياساشتىكى مەخپىي سىرىنى ئاق ھون سودىگەرلىرى ائۆلۈغ ياۋچىلاراا جۇڭگوغا بىلدۈرۈپ قويغان ئۆتىڭدىن بۇرۇن خەنزۇلار رەڭلىك شىشە ياساشنى بېلمەيتتى ائۆلار رەڭلىك شىشىنى ناھايىتى يۇقىرى باھادا غەربتىن اسۈرىيىدىن اسېتىپ ئېلىشقا مەجبۇر ئىدى اشۇنىڭ ئۈچۈن خەنزۇلار ئۆزۇندىن بېرى رەڭلىك شىشە ياساشتىڭ سىرىنى غەربتىن بىلىپ ئېلىشقا ئۇرۇنۇپ كەلگەنىدى الۇنداق ئۇرۇش مىلادىنىڭ الله الىرىلى ياۋچىلارنىڭ ياردىمى بىلەن ئەمداگە ئاشتى ا

بۇ ئىشقا مۇناسىۋەتلىك تارىخى پاكىتلار مۇنداق [[شىمالى سۇلالىلەر تارىخى]دىكى خاتىرىگە ئاساسلانغاندا شىمالى ۋېي خانلىقى
[مىلادى، كىڭ [ ] [ ] يىلىدىن [ ] [ ] يىلىنىچە ھۆكۈم سۈرگەن ائىڭ خانى تۇباتاۋنىڭ ۋاقتىدا [مىلادى، كىڭ [ ] [ ] يىلىدىن لا [ ]
[يىلىغىچە خان بولغان [مىلادى، كىڭ [ ]] يىلى نۇنىڭ پايتەختىگە كەلگەن ئاق ھون سودىگەرلىرى [ئۇلۇغ ياۋچىلار [ئاغدىن دورا
ئېلىپ كېلىپ ئۇنى ئېرىتىپ رەڭلىك شىشە ياسىغان [يۇ كىشىلەر غەربىك رەڭلىك شىشىلىرىدىدى ئاقۇراق چىرايلىق
ئېلىپ كېلىپ ئۇنى ئېرىتىپ رەڭلىك شىشە ياسىغان [يۇ كىشىلەر غەربىك لەرگىلىدى شىشىلىرىدى مەربىدى ئاق ھون سودىگەرلىرى رەڭلىك شىشە
ياساشنى خەنزۇلارغا ئۇقەتكەن [شۇنىگدىن باشلاپ سۆرىيە ئۇنلىقلارنىڭ رەڭلىك شىشىنى مونوپولىيە قىلىۋېلىش ھوقۇقى
پاچاقلىنىپ كەنگەن [قەدىمكى تارىخىي پاكىتلار بويىچە ھۆكۈم قىلغاندا بىرەرە مىللەت ياكى خەلقىڭ ئىجاد قىلغان بىر خىل
تېخنىكىسى غەرب ئەللىرىدە بۇنۇلدى قەتنى مەخبىي ئىدى [شۇنىڭغا قارىغاندا ۋېاتاۋ شىمالى ۋېي خاندانلىقىتىك ئايتەختى داتۇڭغا
كەلگەن سۆدىگەرلەرنىڭ رەڭلىك شىشدە ياساش تېختىكىسىنى بىلىدىغانلىقىتى بىلىپ قالغان بولسا كېرەك قارىغان بورنىڭ قىلىسەردى كىلىدىن بېسىم كۈچ ئىشلىتىپ ئۇلارنى رەڭلىك

شىشە ياساش تېختىكىسىنى ئۆگىتىشكە مەجبۇرلىغان ياكى ناھايىتى يۇقىرى باھالىق بەدەل بېرىشكە ۋەدە قىلىپ ئالىدىغان بولۇشى مۇمكىن، يۇقىرىدا تىلغا ئېلىخان ئىرانلىق راھىپ بىلەن ئاق ھون [مىلادىتىڭ []]] يىلىدىن []]] يىلىغىيچە ھۆكۈم سۆرگەن] سودىگەرلىرى ماددى مەدەئىيەت ئىچىدە ئاھايىتى ئېسىل قىممەتلىك بولغان يىپەك بىلەن رەڭلىك شىشىنى ئىشلەپچىقىرىشتىڭ سىرلىرىنى بىلمەيدىغانلارغا مەلۇم قىلىپ قويغان مەدەئىيەت ئوغرىلىرى جاسۇسلىرى بولسىمۇ مەلۇم ئۆقتىدىن قارىغاندا ئۇلار شەرقىي روما بىلەن جۇڭگونىڭ ماددى مەدەنىيىتىنى يۆكسەلدۈرۈشتە ناھايىتى چوڭ رول ئويتىغان]

خەنزۇلار ئۇيغۇرلاردىن ۋە ئۇيغۇرلار ئارقىلىق ماددى ۋە مەنىۋى مەدەنىيەتكە دائىر نۇرغۇن ئېسىل قىممەتلىك بايلىقلارغا ئىگە بولغان 🎚 جاڭ چيەن مىلادىدىن 💵 يىل بۇرۇن ئوتتۇرا ئاسىياغا ئىككىنچى قېتىم كېلىپ كەتكەندىن كېيىن ۔ ئۇ ئۇيغۇرلار يۇرتىدىن ئۈزۈم ۋە بىدە ئېلىپ كەتكەن 🛚 ئۈزۈم بىلەن بىدە پادىشاھ خەنۋۇدىسىڭ ناھايىتى قەدىرلەپ 👚 ئېتىبار بېرىشكە ئېرىشكەن 🖟 پادىشاھ ئوردىسىنىڭ ئەتراپىدا ئۆزۈملۇك باغلار بىدىلىكلەر پەيدا بولغان اا بولۇپمۇ بىدە ئاتنىڭ ئاساسلىق يەم 🛙 خەشەكلىرىدىن بىرى بولۇپ 🔻 ئات بېقىشقا ناھايىتى مۇھىم ئورۇندا تۇراتتى 🎚 شۇ چاغلاردا خەنۋۇدى ھونلار بىلەن بولىدىغان ئۇرۇشلاردا ئاتلىق قوشۇنتىڭ ناھايىتى مۇھىملىقىنى چوڭقۇر ھېس قىلغان 🖟 ئۇ جەڭ ئاتلىرىنى كۆپلەپ ئۆستۈرۈشكە ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلۈۋاتقان ئىدى 🖟 جاڭ چيەن ئوتتۇراً ئاسىيادىن قايتىشىمەا ئۇزۇم بىلدى بىدىدىن باشقا يەنە زىغىر. قارامۇچَ پىياز تۇرۇپ قوغۇن تاۋۇز كاۋا قاتارلىقلارنىڭ ئۇرۇقىتىمۇ ئېلىپ كەتكەن!! شۇنىڭدىن باشلاپ ئاشۇ نەرسىلەر جۇڭگودا تېرىلىشقا باشلىغان!! دەل شۇ چاغدا ياڭاق بىلەن ئانار كۆچىتىمۇ ئۇيغۇرلار يۇرتىدىن ئىچكىرىگە كەلتۈرۈلگەن』 خەنزۇلار مىلادىتىڭ 🛙 🖟 ئەسىرىگىچە پاختىدىن رەخ ئېشلەپچىقىرىشنى بېلمەيتتى 🛙 پەقەت 📗 🖟 ئەسىردىلا كېۋەز ئۇرۇقى 🖟 چېگېت 🖟 ئۆزپاندېن ئىچكىرىگە كەلتۈرۈلگەندىن كېيىنلا پاختا رەخت ئىشلەپچىقىرىش باشلانغان 🖟 ئۇنىڭغىچە خەنزۇلار پاختا رەختلەرنى ئوتتۇرا ئاسىيادىن ۋە باشقا مەملىكەتلەردىن ئېلىپ كېلەتتى 🖟 قەدىمكى چاغلاردا قۇنقاۋ پىپا بالابار قاتارلىق مۇزىكا ئەسۋابلىرى ئىراندىن جۇڭگوغا كىرگەن بولسا داپ نەي سۇناي قاتارلىق مۇزىكا ئەسۋابلىرى ئوتتۇرا ئاسىيادىن [ئۇيغۇرلاردىن] كىرگەن] بولۇپمۇ سۆي سۇلالىكىسى [111] أ 1111 تاڭ سۇلالىكىسى [111] 💵 🛙 🗓 🗓 دەۋرىدە ئۇيغۇرلار جۇڭگو مۇزىكا سەنتىجىتىڭ تەرەققىياتىغا ئۆچمەس تۆھپىلەرنى قوشقان 🖟 مىلادىتىڭ 📲 🖟 يېلى كۆك تۈرك خانلىقىتىڭ بىكە [مەلىكە] لىرىدىن ئاسىنا بىكە شىمالى جۇ سۇلالىسى الله الله الله تىڭ خانى جۇشۇەندىغا ياتلىق قىلىنغاندا تۈرك خاقانلىقىتىڭ پايتەختى ئۇتۇ كۈندىن چاڭتەنگە أشىءنگە أأ ئاسىنا بىكە بىلەن بىللە سۇ جاۋا ئاتلىق مەشھۇر مۇزىكا ئۇستازىمۇ كەلگەن ﴿ ئۇ كۇچارلىق بولۇپ سۈي سۇلالىسى ۋاقتىدا ﴿ ﴿ ﴿ ﴿ ﴿ ﴿ ﴿ ﴾ ﴿ كَانَانَ ﴿ مُورَى لَمُدَادَّ تَوْرَعَانَ ﴾ سۇجاۋا شۇ مەزگىلدە جۇڭگو مۇزىكا سەنتىتىتىڭ بەكمۇ تۆۋەن نامراتلىقىتى نەزەردە تۇتۇپ جۇڭگو مۇزىكىچىلىقىتىڭ مەزمۇتىنى بېيىتىش ئۇتىڭ سەنئىتىنى ناھايىتى يۇقىرى كۆتۈرۈش ئۈچۈن مۇكەممەل بولغان توققۇز يۈرۈش مۇزىكا سېستىمىسىنى بەرپا قىلغان 🖟 ئۇلار تۆۋەندىكىچە

كۇچار مۇزىكىسى

قەشقەر مۇزىكىسى

بۇخارا مۇزىكىسى

سەمەرقەنت مۇزىكىسى

غەربىي لياۋ مۇزىكىسى

ھىندى مۇزىكىسى

كۈرىيە مۇزىكىسى

چىڭ مۇزىكىسى

لى خۇا مۇزىكىسى]

بۇنىڭ ئىچىدە چىڭ مۇزىكىسى بىلەن لى خۇا مۇزىكىسى جۇڭگونىڭ ئەنتەنىۋى مۇزىكىسى ئىدى ﴿ بۇنىڭدىن باشقا يەتتە خىل مۇزىكىنىڭ ئىچىدىن ھىندى مۇزىكىسى بىلەن كۆرىيە مۇزىكىسىنى ھېسابقا ئالمىغاندا قالغان بەش خىل مۇزىكا كۇچار مۇزىكىسىنى ئاساس قىلغان ئۇيغۇر مۇزىكىسى ئىدى ﴿

سۇجاۋا پىيبا چېلىشقا ناھايىتى ئۇستا بولۇپ شۇ چاغدا جۇڭگودىن ئۇنىڭغا تەڭ كەلگەندەك بىرەر مۇزىكانت چىققان ئەمەس¶ شۇڭا ئۇ مۇزىكا ئۇستازى دېگەن ھۆرمەتلىك نامغا ئىگە بولغان¶

جۇڭگو ئاڭ سۇلائىسى دەۋرىگە كەلگەندە [[[[]] [[[]] سۇجاۋا بارىتىپ بەرگەن توققۇز يۈرۈش مۇزىكا سېستىمىسى ئاساسىدا [[[]] يىلى ايۇرپان سۆزىكا سېستىمىسىنى بەرپا قىلدى ۋىلار تۆۋەندىكىچە [[] كۇچار مۇزىكىسى [] قەشقەر مۇزىكىسى [] قەشقەر مۇزىكىسى [] تۇرپان مۇزىكىسى [] ئەربىي لىلۋ مۇزىكىسى [] بۇخلار مۇزىكىسى [] سەمەرقەنت مۇزىكىسى [] كامبودۋا مۇزىكىسى [] كۈچىدە ئالتە خىل كۆرىيە مۇزىكىسى سۇرىكىسى ئالار بۇخلار ئەۋرىكىسى ئالىلى ئالىلىدى ئالىلى ئولار ئالىلىدى ئالىلى ئالىلىدى ئالىلى ئالىلىدى ئالىلى ئالىلىدى ئالىلىدى ئالىلى ئالىلىدى ئودەدا سەنىسى سىزىش سەنرىش سەنرىس سەنرىسلىدى ئالىلىدى ئالىلىدى ئالىلىدى ئونىگەدى ئالىدىدى ئوچىكى ئوچىنى ئالىدى سەنرىش سەنىكىنى ئالىلىدى ئالىلىدى ئالىدىدى ئوسلىدى ئالىدىدى ئوسلىدىدى ئودەدى سەنرىس سەنرىسلىدىدى ئوسلىدىدى ئونىگەدى ئالىدىدى ئالىدىدىدى ئالىدىدى ئالىدىدى ئالىدىدىدى ئالىدىدىدى ئالىدىدىدىدى ئالىدىدىدىدى ئالىدىدىدىدىدىدىدى ئالىدىدىدىدىدىدىدىدى ئالىدىدىدىدى

رەسسامچىلىقتاڭ تەڭدىشى يوق رەسسام ئىدىڭ جۇڭگونىڭ قەدىمكى چاغدىكى مەنىۋى مەدەنىيەتنىڭ 🖟 بەلسەپە بىلەن ئەدەبىياتنىڭ 🖟 بېيىشى ۋە يۈكسۈلۈشىنى ئۇيغۇرلارنىڭ قوشقان ئۆچمەس تۆھپىسىدىن ئاجرىتىپ قاراش تولىمۇ بىمەنىلىك بولىدۇ 🛚 بۇددا دىنى ئەڭ دەسلەپ جۇڭگوغا تارقىلىشتىن بۇرۇن ئۇيغۇرلار ئارىسىدا يىلتىز تارتقان ئىدى』 ئۇيغۇلار ئىچىدىن چىققان مەشھۇر بۇددىست راھىبلار 🛙 🖟 ئەسىردىن باشلاپ بۇددا دىتىنى جۇڭگوغا تونۇشتۇرۇشقا كىرىشكەن 🖟 بۇنىڭغا كۇچارلىق ئۇلۇغ بۇددىست پەيلاسۇپ ۋە مەشھۇر تەرجىمان 👚 شائىر كوماراجىۋانى مىسال كەلتۈرۈش يېتەرلىك 🎚 كوماراجىۋا 🎚 مىلادىتىڭ 📲 🖟 يىلى تۇغۇلۇپ 📲 🖟 يىلى ئالەمدىن ئۆتكەن، كىچىك ۋاقتىدا دادىسىغا ئەگىشىپ ھىندىستانغا بارغان، ئۇ ھىندىستاندا كۆپ يىللار تۇرۇپ بۇددىزىم ئەقىدىلىرىنى تىرىشىپ ئۇگەنگەن 🎚 شۇ چاغلاردا بۇددىزىم تەلىماتىدا ماخىيانا ۋە خىنيايانا دەپ ئاتىلىدىغان چوڭ ئىككى مەزھەپ ئىككى ئېقىم بار ئىدى∄ كوماراجىۋا بۇ ئىككى چوڭ مەزھەپ ئىچىدىن خىنيايانا مەزھىپىنى قوبۇل قىلغان∄ ئۇ ھىندىستاندىن قايتىپ كېلىۋاتقان چاغدا قەشقەردە شورى ئاساما ئاتلىق بۇددا راھىيىغا يولۇققان ۋە ئۇنىڭدىن ماخىيانا مەزھىپىنى ئۆگىنىپ بۇرۇن قوبۇل قىلغان خىنيانا مەزھىچىدىن ۋاز كەچكەن 🛚 كوماراجىۋا قەشقەردىن ئۆتۈپ ئاقسۇغا كەلگەندە ئاجايىپ بىر راھىپقا يولۇققان 🛙 ئۇ راھىپ ئۆزىنى دۇنيادا تەڭداشىسز راھىپ ھېسابلاب ھەمىشە ماختىتىپ 🛙 🖟ئەگەر بۇددا ئەقىدىلىرى بويىچە بىردر كىشى مەن بىلەن مۇنازىرىلىشىپ مېنى يېڭىدىغان بولسا ئۇنداق كىشىگە بېشىمنى كېسىپ بېرىمەن 🛚 دەيدىكەن 🖟 كوماراجىۋا شۇ راھىپ بىلەن مۇنازىرىلىشىپ ئۇنى يېڭىپ قويىدۇ 🎚 بۇ ۋەقە غەربتىكى بۇددا دۇنياسىخى زىلزىلىگە كەلتۈرىدۇ 🖟 كوماراجىۋاتىڭ داڭقى غەرب ئەللىرىگە تارقىلىدۇ 🛙 بۇ ۋەقەدىن كۇچار خانى ناھايىتى چوڭ پەخىرلىنىش ھېس قىلىپ كوماراجىۋاتىڭ ئالدىغا 🖟 ئاقسۇغا كېلىپ ئۇنى ئەززەت 🎚 ھۆرمەت بىلەن كۇچارغا ئېلىپ كېتىدۇ🖟 كوماراجىۋانى كۇچار دۆلىتىتىنىڭ پىرى ئۇستازى دەپ جاكالايدۇ🖟 تارىختىر خەۋرى بار كىشىلەرگە مەلۇم بولغاندەك كوماراجىۋا مەلۇم سەۋەبلەر بىلەن مىلادى.تىڭ 🔢 📲 يىلى ھازىرقى گەنسۇنىڭ ئوۋىيغا كەلگەن 🞚 ئۇ شۇ جايدا 🔢 يېل تۇرغان 🖁 كوماراجىۋا شۇ مەزگىلدە خەنزۇ يېزىقىنى 🎚 ئېلىنى 🎚 پۇختا 👚 مۇكەممەل 🥏 چوڭقۇر ئۆگەنگەن 🖟 شۇ چاغدىكى جۇڭگو تارىخىدا 🖟ئىككى چىن سۇلالىسى 🖟 بىلەن 🖟 شىمالى ۋە جەنۇبى سۇلالىلەر دەۋرى 🦟 دەپ ئاتالغان ناھايىتى قالايمىقان 🖟 ئاساسەن ئۇرۇش قالايمىقانچىلىقى 🖟 بىر دەۋر ئىدى 🖟 جۇڭگودىكى بەزى خانلىقلارنىڭ ئالىي ھۆكۈمرانلىرى بۇددا دىنىتىڭ نادان 🔻 ساددا خەلقلەرنى ئاسانلا ئالداپ كېتەلەيدىغان پاسسىپ ئىدىيىسىدىن پايدىلىتىپ خەلقنى بىخۇتلاشتۇرۇپ ئۆزلىرىگە قارشى چىقمايدىغان يۇۋاش پۇقرالارغا ئايلاندۇرۇش ئۈچۈن ھىچنەرسىگە قارىماي بارلىق تىرىشچانلىقلارنى كۆرسىتىپ بۇددا دىخىنى تەشەببۇس قىلىۋاتقان ئىدى 🛚 بۇددا دىسىغا كۈچلۈك تەرپدار بولغان كېيىنكى چىن خانلىقى 🚻 🗓 📆 نىڭ خانى ياۋشىيىن 🎚 مىلادىتىڭ 📲 📗 يېلىدىن 📲 🖺 يېلىغىچە خان بولغان 🏿 مىلادىتىڭ 📲 🎚 يېلى كوماراجىۋانى تەكلىپ قىلىپ شىئەنگە ئېلىپ كەلگەن ۋە ئۇنى دۆلەتتىڭ پېرى ئۇستازى دەپ جاكالىغان 🎚 ياۋشىيىننىڭ يارىتىپ بەرگەن كەڭ ئېمكانىيىتىدىن پايدىلانغان كومارا جىۋا شىئەندىكى مەشھۇر بۇددا ئىبادەتخانىلىرىتىڭ بىرىدە 👭 👭 شاگىرتقا بۇددا ئەقىدىلىرىدىن دەرس بەرگەن ياۋشىيىن دائىم ئىبادەتخانىغا بېرىپ ئۇنىڭ دەرسىنى ئاڭلىغان』 كېيىنكى چاغلاردا ئۇنىڭ شاگىرتلىرىدىن بىرقانچىسى ¶دانىشمەن ۚ ئەۋلىياۥ دېگەن نامغا ئىگە بولغانۥ كوماراجىۋا شىئەندە بۇددا ئەقىدىلىرىدىن دەرس ئۆتكەندىن تاشقىرى بۇددا نامىلاردىن 👭 جىلىدلىق 💵 پارچە كىتابنى قەدىمكى ھىندى تىلىدىن خەنزۇچىغا تەرجىمە قىلغان 🛚 بۇنىڭدىن باشقا بەدى،ئېلىگى ناھايىتى كۈچلۈك بولغان بۇددا رىۋايەتلىرى،دىن ناھايىتى نۇرغۇن ئەسەرلەرنى قەدىمكى ھىندى ئىلىدىن خەنزۇچىغا تەرجىمە قىلغان 🖟 ئۇنىڭ قولىدىن چىققان تەرجىمە ئەسەرلەرنىڭ تىلى بەكمۇ راۋان 🔻 مەزمۇنى چوڭقۇر بولسىمۇ چۈشىنىشلىك بولغان 🎚 كوماراجىۋانىڭ دىن 🏻 پەلسەپە 👚 ئەدەبىيات ساھەسىدىكى پائالىيىتى جۇڭگو بۇددىزىم پەلسەپىسىتىڭ ۋە ئەدەبىياتنىڭ تەرەققىياتىغا ناھايىتى كۈچلۈك تەسىر كۆرسەتكەن』 شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ ئۇلۇغ بۇددىست پەيلاسوپ داڭلىق تەرجىمان تالانتلىق شائىر دېگەن نامغا ئىگە بولغان 🖟 خۇلاسە قىگلىپ ئېيتقاندا - قەدىمكى چاغدىن تارتىپ 🔢 🖟 ئەسىرگىچە 🖟 ئۇلۇغ ساياھەتچى ماگېلان غەرب بىلەن شەرق ۋە شەرق بىلەن غەرب ئارىسىدىكى دېڭىز 👚 ئوكيان يولىنى ئاچقۇچى 🎚 ئاسىيا بىلەن ياۋرۇپا ئارىسىدىكى خەلقئارا قاتناش يولى 🏿 ئاتالمىش يىپەك يولى 🖟 يالغۇزلا غەرب بىلەن شەرق ئەللىرى ئارا سودا ئارقىڭىق ئىقتىساد ئالماشتۇرۇش يولى بولۇپلا قالماستىن مەدەنىيەت ئالماشتۇرۇش ئارقىلىق شەرق ئەللىرى بىلەن غەرب ئەللىرىنىڭ قەدىمكى ئەنئەنىۋى مىللى مەدەنىيىتى ئاساسىدا شانلىق 🧴 يۈكسەك مەدەنىيەت يارى،تىشىدا ئالتۇن كۆۋرۈكلۈك رول ئويتىغان 🖟 بولۇپمۇ بۇ ئۇلۇغ تارىخىي مۆجىزىدە ئوتتۇرا ئاسىيا خەلقلىرى ئاساسى 🏿 ئۆگىتىش ۋە تونۇشتۇرۇش جەھەتتە 🖟 رولىنى ئوينىغان 🖟

ئوتتۇرا ئاسىيا خەلقلىرى ئۆز تارىخىتىڭ ئۆزاق داۋام قىلغان قەدىمكى باسقۇچلىرىدا ئىران ئەھمانلار سۇلالىسى امىلادىدى االا يىل بۇرۇنقى چاغقىچە ھۆكۈم سۈرگەن اگىرىك باكتىرىيە پادىشاھلىقى يىل بۇرۇنقى چاغقىچە ھۆكۈم سۈرگەن اگەرىك باكتىرىيە پادىشاھلىقى الىل بۇرۇنقى چاغقىچە ھۆكۈم سۈرگەن اگەرەپلار دۆلىتى بولغان الىلى بىلادىدىدى الىل يىل بۇرۇنقى چاغدى تارتىپ مىلادىدىدىن الىل يىل بۇرۇنقى چاغدى، تارتىپ مىلادىدىدىن الىل يىل بۇرۇنقى چاغدى تارتىپ مىلادىدىدى الىل يىل بۇرۇنقى چاغدى تارتىپ مىلادىدىنىڭ الىل يىل بۇرۇنقى خاغدى تارتىپ مىلادىدىنىڭ الىل يىل بۇرۇنقى خاغدى ئارتىپ مىلادىدىنىڭ ئالىل يىل بۇرۇنقى چاغدى ئارتىپ مىلادىدىنىڭ ئالىل يىلىدىدىدى قاتارلىق دۆلەتلەرنىڭ قەدىمكى چاغدىكى شانلىق مەدەنىيىتىنى بارىتىشىدا ئاتىلىلى بورىتىشىدا قاتاشلىق بولسا تۈرك خانلىقى دەۋرىدىكى الىل ئالىل ئالىلى ئارىتىپ ئىرىكىدەك مەدەنىيەتنى باراتقۇچىلار قاتارلىدى ئورۇن ئالغان ئىدى !